

S v
k
HK

Výroční zpráva

*O výkonu a financování
regionálních funkcí*

*v knihovnách Královéhradeckého
kraje v roce 2025*

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové

Obálka

Obecní knihovna ve Studnici, vítěz 4. ročníku soutěže Knihovna roku
Královéhradeckého kraje

Obsah

Služby poskytované v rámci regionálních funkcí	
Krajský systém knihoven, finanční a personální zajištění regionálních funkcí	3
Úkoly regionálních funkcí knihoven v roce 2025	4
Hodnocení výkonů a financování regionálních funkcí jednotlivých oblastí	
Krajská knihovna – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	6
Pověřená knihovna pro oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové	10
Pověřená knihovna pro oblast Jičín – Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně	17
Pověřená knihovna pro oblast Náchod – Městská knihovna Náchod	21
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Kostelec n. Or. – Městská knihovna Kostelec nad Orlicí	27
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška, Rychnov n. Kn. – Knihovna Karla Poláčka Rychnov nad Kněžnou	31
Pověřená knihovna pro oblast Trutnov – Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově	34
Statistiky výkonů a financování regionálních funkcí za rok 2025	
Krajský sumář výkonů a financování 2025	38
Přehled výkonů a financování jednotlivých oblastí	40
Porovnání výkonů v letech 2025 a 2024	43
Komentář ke krajským výkonům regionálních služeb v roce 2025	44

2025

Služby poskytované v rámci regionálních funkcí

Krajský systém knihoven, finanční a personální zajištění regionálních funkcí

Krajský systém knihoven je v Královéhradeckém kraji stabilizovaný, jeho fungování je podpořeno Strategií rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2024–2028 a celostátními standardy k organizaci regionálních funkcí knihoven.

Poskytovateli regionálních služeb jsou Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ve funkci krajské knihovny a městské knihovny v oblastech Hradec Králové, Jičín, Náchod, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov ve funkci pověřených knihoven. V oblasti Jičín a Trutnov jsou regionální funkce centralizovány do pověřené knihovny, v ostatních oblastech je střediskový systém a na výkonu regionálních služeb se podílejí vybrané městské knihovny. Konkrétní podmínky pro fungování regionálních služeb byly sjednány ve smlouvách o přenesení regionálních funkcí mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami.

Příjemci regionálních služeb jsou knihovny registrované Ministerstvem kultury, jejichž seznam je součástí smlouvy o přenesení regionálních funkcí. V roce 2025 bylo do systému zahrnuto 369 obsluhovaných knihoven (profesionálních i neprofesionálních). Pokračoval trend mírného úbytku knihoven na vesnicích.

Síť obsluhovaných knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2025:

Síť knihoven 2025	Obsluhované knihovny	Pověřené knihovny	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Samostatně evidované pobočky	Knihovny specializované
Krajská knihovna	6	6				
Hradec Králové	91		7	80	4	0
Jičín	77		12	60	4	1
Náchod	79		10	58	10	1
Kostelec n. Or.	24		3	17	4	0
Rychnov n. Kn.	53		4	47	2	0
Trutnov	45		8	37	0	0
Celkem	375	6	44	299	24	2

Personálně byly regionální služby zajištěny přepočteným úvazkem ve výši 16,14. Na 1 pracovníka zajišťujícího regionální funkce v pověřené knihovně připadalo v průměru 28,5 knihovny. Rozdíly v jednotlivých okresech souvisejí zejména se zapojením pracovníků střediskových knihoven do realizace služeb.

Regionální funkce 2025

Počet středisek			Počet obsluhovaných knihoven na 1 pracovní úvazek v roce 2025 (přepočtený ukazatel)	
Oblast	Pověřená knihovna	Městské knihovny	Oblast	Počet knihoven
Hradec Králové	1	5	Hradec Králové	31,4
Jičín	0	0	Jičín	29,6
Náchod	1	4	Náchod	29,8
Kostelec n. Or.	1	1	Kostelec n. Or.	21,8
Rychnov n. Kn.	1	3	Rychnov n. Kn.	26,5
Trutnov	0	0	Trutnov	26,5
Celkem	4	13		

Regionální funkce byly financovány částkou 10 784 370 Kč z dotace Královéhradeckého kraje, což je 69 % z celkové finanční podpory věnované rozvoji regionálních služeb, z dalších zdrojů bylo získáno 4 941 055 Kč. V tom jsou zahrnuty vlastní prostředky knihoven, zejména rozpočet krajské knihovny ve výši 3 216 370 Kč (20 % celkových nákladů). Zřizovatelé knihoven přispěli na nákup výměnných fondů formou dotačních nebo darovacích smluv částkou 1 515 350 Kč (11 % nákladů).

Za posledních 5 let nedošlo ke zvýšení dotace na výkon regionálních funkcí v kraji, naopak v roce 2022 došlo k jejímu snížení, byla nižší o 40 870 Kč. V roce 2023 byla také snížena na částku 9 896 600 Kč a dodatkem doplněna o zákonný nárůst mzdových prostředků na finální částku 10 495 250 Kč. V roce 2025 byla opět navýšena o další zákonný nárůst mzdových prostředků o 289 070 Kč.

2022	2023	2024	2025
10 057 730	10 495 250	10 495 300	10 784 370

Úkoly regionálních funkcí knihoven v roce 2025

Regionální služby se řídily platným standardem z roku 2019 a smlouvami o přenesení regionálních funkcí. Ve smlouvách byly zakotveny konkrétní úkoly pro rok 2025:

Úkoly trvalé pro pověřené knihovny, vyplývající z koncepce knihovnictví

1. Pokračovat v systému získávání finančních prostředků na nákup výměnných fondů formou dotací nebo darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven. Zajistit uzavření smluv a účtování dotací a darů podle platných předpisů, sledovat plnění smluv. Systém podpory regionálních funkcí zhodnotit ve výroční zprávě. Připravit podmínky pro pokračování systému v následujícím roce.
2. Nominovat knihovny do soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, připravovat je k účasti v soutěži, účastnit se práce hodnotitelské komise a podílet se na aktivitách souvisejících s propagací soutěže i soutěžících knihoven. Oceňovat dobrou práci a propagovat úspěchy knihoven.

3. Zajistit aktualizaci centrálního adresáře knihoven své oblasti a odkaz na adresář zveřejnit na webu Pro knihovny. Vystavit na webu Pro knihovny aktuální seznam obsluhovaných knihoven oblasti.
4. Spolupracovat na přípravě nominací na udělení titulu Knihovnice/Knihovník Královéhradeckého kraje roku za svoji obsluhovanou oblast. Informace zpracovat v rozsahu daném krajskou knihovnou a s ohledem na potřeby celostátního Slovníku českých knihovníků.

Úkoly krajské knihovny

Krajská knihovna koordinuje plnění regionálních funkcí pověřených knihoven, poskytuje odborné poradenství, svolává krajské porady, vyhodnocuje výkony knihoven. Informovanost knihoven podporuje krajský knihovnický portál na webu Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové a tištěný knihovnický zpravodaj U nás. Vzdělávání knihovníků je realizováno v krajském výukovém centru.

Aktuální úkoly pro rok 2025, stanovené krajskou knihovnou

1. V nabídce regionálních služeb se zaměřit na úkoly stanovené krajskou strategií na roky 2024 až 2028 a pomoci menším knihovnám s úkoly vyplývajícími z krajské strategie.
2. Účastnit se přípravy programu Královéhradecké knihovnické konference.
3. Poskytovat metodickou pomoc při řešení prostorových podmínek a technického vybavení knihoven, podílet se na úkolech souvisejících s přípravou žádosti o krajský dotační program.
4. Zajistit distribuci každoročního průzkumu zjišťujícího zájem o vzdělávání v neprofesionálních knihovnách.
5. Zajišťovat pravidelné čtvrtletní vyzvedávání materiálů pro knihovny (U nás a další materiály).
6. Podporovat zapojování dalších knihoven do regionálních automatizovaných systémů (RAKS) tam, kde je to smysluplné a ekonomicky efektivní.

2025

Hodnocení výkonů a financování regionálních funkcí dle jednotlivých oblastí

Krajská knihovna

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

1. Hodnocení finančního a personálního zajištění regionálních funkcí v krajské knihovně

Výkon regionálních funkcí zajišťuje především oddělení služeb knihovnám (OSK). Na regionální funkce k 31. 12. 2025 připadalo při přepočtu na plně zaměstnané 3,19 úvazku a další drobné úvazky představují pomocné činnosti vykonávané ekonomickým odborem, oddělením vnějších vztahů a marketingu služeb (PR) a oddělením služeb (meziknihovní výpůjční služba). V knihovně je zřízena stálá pracovní skupina pro metodickou pomoc knihovnám. Náklady SvkHK na výkon regionálních funkcí činily 3 216 370 Kč, což je o 874 764 Kč více než v roce předchozím. Náklady dlouhodobě nereagovaly na inflaci, ta se projevila až v roce 2025 (viz tabulka).

2022	2023	2024	2025
2 467 987 Kč	2 687 147 Kč	2 341 606 Kč	3 216 370 Kč

2. Hodnocení služeb dle standardů a priorit roku**2.1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor**

Výkon regionálních funkcí se soustředí na veřejné knihovny kraje evidované Ministerstvem kultury ČR. V souladu s platnou celostátní koncepcí rozvoje knihoven byly vzdělávací a konzultační služby poskytovány i specializovaným knihovnám a dalším subjektům. Krajská knihovna přenáší ve vybraných oblastech regionální funkce na šest pověřených knihoven. Obsah poskytovaných regionálních funkcí v kraji byl nastaven smluvně a definován rovněž v *Strategii rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2024–2028*.

Během roku proběhlo 9 metodických návštěv, zejména se vyjíždělo na porady pořádané pověřenými knihovnami. Jedna metodická návštěva řešila kritickou situaci mezi vedením obce a knihovnou. Další tři návštěvy se týkaly seznámení ředitelky SvkHK s aktuálním děním v pověřených knihovnách a jejich činností. Výstupem těchto cest byla propagace pověřených knihoven na webu a sociálních sítích krajské knihovny, kterou zpracovalo oddělení PR.

Poradenská činnost knihovnám je poskytována na vyžádání. V roce 2025 bylo poskytnuto pět konzultací, všechny v rámci našeho kraje. Konzultace se týkaly starých přírůstkových a úbytkových seznamů, založení nové knihovny či práce s elektronickými dokumenty a digitalizace.

Dále byla průběžně poskytována (telefonicky a e-mailem) poradenská pomoc k dílčím problémům. Tyto činnosti, ač v souhrnu čerpají značné množství pracovního času, obvykle trvají méně než 30 minut a statisticky se neevidují.

Jako metodický a informační materiál je vydáván knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje U nás. Zpravodaj zprostředkovává aktuální dění v oboru, přináší doporučení a příklady dobré praxe. Vychází 4x ročně v nákladu 600 ks/číslo. Od roku 2025 je obohacen o nové rubriky a jeho obálka byla nově graficky zpracována. Kromě šéfredaktorky (vedoucí oddělení) do zpravodaje přispívají autorsky i další zaměstnankyně oddělení. Zpravodaj je prostřednictvím pověřených knihoven distribuován do knihoven v kraji spolu s dalšími celostátními propagačními, informačními a metodickými materiály (brožury, letáky). Je to jeden z nejdéle vycházejících tištěných knihovnických zpravodajů v Čechách. Jeho cena však vlivem inflace neustále roste. Pro představu slouží vložená tabulka, zobrazující celkové roční náklady:

2022	2023	2024	2025
202 417 Kč*	213 136 Kč*	287 082 Kč**	238 430 Kč*

* V ceně zpravodaje jsou započteny všechny jeho přílohy, jako je autorský rejstřík a statistická ročenka.

** Kromě běžných příloh je v tomto roce započítána publikace Strategie rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje.

Webové stránky Pro knihovny fungují v rámci webu krajské knihovny a jsou průběžně doplňovány o nové informace.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Hodnocení knihovnických činností je průběžné. Byly zpracovány roční výkazy KULT 2024 za Královéhradecký kraj v termínech daných zákonem o státní statistické službě. K této problematice bylo dále zajištěno zpracování souvisejících souborů, analýz a publikování výsledků a provedeny opravy ve sběrné databázi NIPOS (od 1. 7. 2025 NIK). V rámci rozborové činnosti bylo zpracováno vyhodnocení výkonů a vybavení knihoven regionu podle ustanovení standardu VKIS a analýza výkonů knihoven pomocí benchmarkingu.

Ve spolupráci s pověřenými knihovnami byla sestavena *Krajská výroční zpráva o regionálních funkcích za rok 2024* včetně výkazu výkonů a financování regionálních funkcí. Výsledky a trendy knihovnictví v kraji zachycuje e-publikace *Statistická ročenka: Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2024*. Oba materiály byly zveřejněny na webu knihovny. Ve druhém pololetí byly uzavřeny smlouvy o přenesení regionálních funkcí na rok 2026.

Do soutěže Městská knihovna roku byla v roce 2025 za Královéhradecký kraj navržena Městská knihovna v Novém Městě nad Metují.

I v roce 2025 byla vyhlášena soutěž Knihovna roku Královéhradeckého kraje. OSK bylo pověřeno její realizací. Pět nominovaných knihoven a vítěznou knihovnu z krajského kola Vesnice roku hodnotila pětičlenná komise. Tři vítězné knihovny si mezi sebe rozdělily finanční ocenění ve výši 80 000 Kč. Soutěž vyhrála Obecní knihovna ve Studnici a obdržela finanční dar ve výši 50 000 Kč, druhé místo patří Městské knihovně Lázně Bělohrad, která obdržela finanční dar 20 000 Kč, na třetím místě se umístila Obecní knihovna v Blešně, s finančním darem 10 000 Kč.

Již tradiční titul Knihovnice/Knihovník roku uděluje od roku 2009 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové spolu s regionálním výborem SKIP 08 Východní

Čechy za dlouholeté působení v oboru a za výtečnou práci. V tomto roce získaly ocenění čtyři osobnosti z veřejných i obecních knihoven.

V kategorii Knihovnice/Knihovník malé veřejné knihovny ocenění získaly:

- Ludmila Horáková z Městské knihovny Nové Město nad Metují, pobočka Vrchoviny (Náchodsko),
- Anna Martinková z Knihovny Bystřice (Jičínsko),
- Alena Burdová z Obecní knihovny Lhota pod Libčany (Hradecko).

V kategorii Knihovnice/Knihovník veřejné knihovny ocenění získala:

- Hana Kaplanová z Knihovny Břetislava Kafky Červený Kostelec (Náchodsko).

Cenu MARK za Královéhradecký kraj získala Mgr. Jana Pozlerová ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Všechny výše zmíněné soutěže a ocenění se pravidelně vyhlašují na podzim na slavnostním knihovnickém večeru ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. V roce 2025 dostal slavnostní večer jednotný vizuální styl a byla vytvořena nová e-mailová schránka pro rozesílání pozvánek. Další novinkou bylo vytvoření dvou brožur *Cena MARK* a *Knihovna roku*, v nichž byli představeni všichni krajsí nominovaní.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Vzdělávání knihovníků představuje jednu ze stěžejních činností oddělení. V roce 2025 bylo realizováno 16 akcí, z toho šest akcí bylo financováno z podprogramu VISK 2. Devět kurzů bylo realizováno z regionálních funkcí. Mimořádný zájem byl o e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka, který SvkHK zrcadlila z Knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Tento kurz bude knihovníkům kraje nabídnut i v roce 2026.

Aktivity byly realizovány na základě průzkumu zájmu, který proběhl na podzim předchozího roku a sloužil zároveň i jako podklad žádosti o dotaci z podprogramu VISK 2 (Mimoškolní vzdělávání knihovníků). Obdobně byl připraven dotazník pro rok 2026 a na jeho základě byl připraven plán vzdělávání na další rok a Ministerstvu kultury podána nová žádost o dotaci na vzdělávací akce.

Pro knihovníky byl připraven šestidenní cyklus Základního knihovnického kurzu. Školením úspěšně prošlo 17 knihovníků našeho kraje.

Nabídku vzdělávání využilo 49 knihoven z Královéhradeckého kraje. Akcí se zúčastnili i kolegové a kolegyně z dalších knihoven mimo Královéhradecký kraj.

Celkem bylo proškoleno 156 knihovníků z různých typů knihoven našeho kraje během 97 hodin v rámci regionálních funkcí.

Oddělení OSK navázalo spolupráci s Knihovou města Hradce Králové a začalo se podílet na vzdělávání školních knihovníků. Byla vytvořena databáze 221 školních knihoven Královéhradeckého kraje. Spolupráce se školními knihovníky se bude ukotvovat pomocí vzdělávání přímo ve Studijní a vědecké knihovně (jaro) nebo v Knihovně města Hradce Králové (podzim). Zároveň se ve zpravodaji U nás vytvořila

nová rubrika Školní knihovny, jejímž prostřednictvím se budou tyto knihovny oslovovat. V plánu je i (v roce 2026) přidat záložku pro školní knihovny na web OSK.

Nutno podotknout, že i náklady na lektory neustále stoupají.

Odborně a organizačně bylo připraveno 8 koordinačních porad – jednalo se především o porady metodiků a ředitelky pověřených knihoven a jednání redakční rady zpravodaje U nás. Jedna redakční rada byla výjezdní. Hostitelskou knihovnou byla Místní knihovna v Černilově.

Pro knihovníky byl nově na webových stránkách OSK vytvořen online nástroj pro sdílení informací – Padlet.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb krajské knihovny

Regionální funkce byly v roce 2025 zajišťovány stabilně, systematicky a v souladu s dlouhodobými strategickými dokumenty kraje i celostátní koncepcí rozvoje knihoven. Oddělení služeb knihovnám plnilo roli hlavního metodického a koordinačního pracoviště a opíralo se o fungující síť pověřených knihoven.

Pozitivně lze hodnotit rozvoj metodických a komunikačních nástrojů. Knihovnicko-informační zpravodaj U nás byl obsahově i vizuálně inovován, na webových stránkách určených knihovnám byl nově vytvořen online nástroj, který přispěl ke zlepšení vzájemné komunikace a sdílení informací v rámci regionu.

Úspěchem roku 2025 byla rovněž podpora knihoven a knihovníků prostřednictvím soutěží a ocenění. Organizace soutěží Knihovna roku Královéhradeckého kraje a Knihovnice/Knihovník roku přispěla ke zviditelnění kvalitní práce knihoven i jednotlivců. Nový jednotný vizuální styl slavnostního večera a vytvoření propagačních materiálů podpořily reprezentativní charakter těchto akcí.

Vzdělávání knihovníků zůstalo jednou ze stěžejních činností regionálních funkcí. Nabídka vzdělávacích akcí byla připravena na základě zjištěných potřeb knihoven, kombinovala různé formy vzdělávání a setkala se s vysokým zájmem.

Za významný rozvojový krok lze považovat také zahájení systematické spolupráce se školními knihovnami: vytvoření databáze školních knihoven a příprava nové tematické rubriky ve zpravodaji U nás.

Jediným významnějším omezujícím faktorem zůstává kontinuální nárůst finančních nákladů, který ovlivňuje jak možnosti výběru kvalitních lektorů a vzdělávacích kurzů pro knihovníky v našem kraji, tak zároveň omezuje knihovnu při vydávání kvalitních metodických materiálů.

Zprávu sestavila: Mgr. Petra Řoutilová, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Oblast
Hradec
Králové

Knihovna města Hradce Králové

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Výkonem regionálních funkcí na území okresu Hradec Králové byla pověřena Knihovna města Hradce Králové (KMHK). Na rok 2025 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí Knihovně města Hradce Králové částku nejprve 2 354 900 Kč, následně byla dotace navýšena o částku 64 260 Kč. Celková suma poskytnutá Královéhradeckým krajem Knihovně města Hradce Králové na výkon regionálních funkcí činila 2 419 160 Kč.

Regionální funkce v okrese byly financovány pouze z prostředků Královéhradeckého kraje, finančních příspěvků obcí a dorovnány z prostředků KMHK.

Mimo financování z Královéhradeckého kraje se v roce 2025 podařilo formou dotačních či darovacích smluv získat od zřizovatelů malých obecních knihoven, které jsou obsluhovány v rámci regionálních funkcí (RF), finanční částku ve výši 424 500 Kč, která je určena pouze na nákup knihovního fondu. Bylo uzavřeno 61 smluv se zřizovateli knihoven, tzn. že 84,72 % zřizovatelů poskytlo finanční příspěvek (zřizovatelů je celkem 71, zřizují 80 knihoven). Nicméně je třeba konstatovat, že nutná administrativa s tím spojená je poměrně rozsáhlá a časově náročná.

Nákup knihovního fondu je jednou z nejdůležitějších činností regionálních funkcí. Proto je vyvíjena snaha o maximální úsporu v ostatních položkách a veškeré takto našetřené částky byly vloženy do nákupu knihovního fondu. Rozpočtová skladba nebyla nijak zásadně měněna. Finance na nákup knihovního fondu jsou sdružené jednak z části dotace Královéhradeckého kraje a dále z částek získaných na základě smluv od zřizovatelů knihoven obsluhovaných v rámci výkonu regionálních funkcí Knihovnou města Hradce Králové.

Platy pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí jsou stanoveny dle platných nařízení vlády. Regionální funkce v okrese zajišťovaly 2,9 pracovní síly: 1,45 pracovnice zajišťují chod Střediskové knihovny KMHK, metodické oddělení KMHK disponuje 1,45 pracovní síly jako v předchozích letech.

Další finanční podporou knihoven kraje byla nová mimořádná individuální účelová dotace Královéhradeckého kraje na projekt S knížkou do života Bookstart. Bohužel žádost o dotaci byla nejprve zcela zamítnuta, následně po pobídce žádost znovu podaná byla stejně krácena. Schválená částka činila pouze 400 000 Kč. Nicméně i tato částka stačila k uhrazení všech požadovaných setů do knihoven a dle výběru knihoven i na drobný příspěvek buď na lektora, nebo dovybavení knihovny.

Do projektu je nyní zapojeno již 80 knihoven Královéhradeckého kraje. Knihovny následně předají sety rodinám s malými dětmi a budou s nimi pokračovat v další práci dle zásad projektu Bookstart. Finanční příspěvky od kraje pro knihovny projektu Bookstart dle jejich individuálních požadavků vyjednala, administrativně vyřídila, objednala a rozdistribuovala Knihovna města Hradce Králové, která byla

příjemcem dotace (poznámka: Knihovna města Hradce Králové pro sebe z těchto financí nečerpala, veškerá podpora byla směřována do ostatních knihoven). Sety, vybavení i literatura byly zakoupeny a doručeny do knihoven v závěru roku 2025 a knihovny s nimi začaly pracovat na začátku roku 2026. Knihovny, které volily příspěvek na lektora, ho budou čerpat v roce 2026.

V síti obsluhovaných knihoven došlo k jedné změně. V lednu 2025 byla zrušena Obecní knihovna Probluz. Ostatní zůstává beze změny.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Konzultace byly poskytovány podle místní potřeby jak knihovníkům, tak i zřizovatelům profesionálních i neprofesionálních knihoven. Celkem bylo za rok 2025 v rámci regionálních funkcí poskytnuto 573 konzultací. Z toho přímo z KMHK a SKHK to bylo 493 konzultací. Nejčastěji diskutovanými otázkami byly v roce 2025 dotační možnosti knihoven, prostory a rekonstrukce knihoven, nové služby knihoven, AKS, statistiky a benchmarking, aktivity knihoven pro veřejnost a projekt S knížkou do života Bookstart.

V rámci výkonu regionálních funkcí bylo vykonáno 191 metodických návštěv v knihovnách. Z toho přímo z KMHK a SKHK to bylo 95 metodických návštěv. Většina metodických návštěv proběhla společně s rozvozem výměnných souborů a byla při nich zkontrolována činnost knihoven, deník knihovny a řešeny místní problémy.

REKS – Do systému Tritius REKS KMHK je od roku 2020 (kdy jsme začali) připojeno 18 malých obecních knihoven. Vše viz <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/tritius-reks>.

Na webu KMHK je pro knihovníky okresu spravován oddíl Pro knihovníky <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky>. Zde lze nalézt metodické materiály pro práci v knihovnách, dokumenty ke stažení i podklady k dalšímu vzdělávání. Využívanou sekcí je rozcestník Rekonstrukce a úpravy knihoven <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/rekonstrukce-a-upravy-knihoven>, který je odrazovým můstkem pro zřizovatele knihoven, kteří své knihovny chtějí rekonstruovat. Na jednom místě jsou zde soustředěny odkazy na vše, co se týká tématu: příručky, metodické centrum, ale i nábytek, regály, mobiliář, doplňky apod. včetně zdarma plánovače prostoru. Sekce byla zřízena i v souvislosti s dotačním titulem Královéhradeckého kraje na rekonstrukce knihoven.

K praktickému využití je sekce primárně pro knihovny, které se zapojily do regionálního systému KMHK Tritius REKS <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/tritius-reks>.

V období od října do 10. prosince bylo možné konzultovat na metodickém oddělení grantové žádostí VISK a K21. Metodické oddělení vypracovalo nebo pomohlo s vypracováním 4 žádostí.

Stále pokračuje projekt Šablona webu pro malé knihovny <https://webknihovny.cz/>, kde má každá knihovna možnost získat vlastní webovou prezentaci. Po registraci je možno stáhnout manuál k webu a k dispozici je technická

podpora z Knihovny města Hradce Králové. Tuto možnost aktuálně využívá 695 knihoven České republiky, z toho 160 v Královéhradeckém kraji.

Webové prezentace profesionálních knihoven jsou sledovány a připomínkovány průběžně celý rok. V březnu a v říjnu 2025 proběhly revize webových stránek profesionálních knihoven.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Do dalšího ročníku krajské soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje o nejlepší veřejnou knihovnu byla za okres Hradec Králové připravena a přihlášena Obecní knihovna Blešno. V soutěži výborně reprezentovala a umístila se na 3. místě.

Titul Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2025 v kategorii Knihovnice/Knihovník malé veřejné knihovny získala Alena Burdová z Obecní knihovny Lhota pod Libčany.

V roce 2025 neproběhl v okrese Hradec Králové (mimo KMHK) žádný průzkum spokojenosti uživatelů. Ve všech profesionálních knihovnách okresu proběhl průzkum spokojenosti uživatelů v roce 2024 a další je naplánován na rok 2029. Neprofesionální knihovny průzkumy nepořádají.

CADR je aktualizován průběžně, kontrola 1x ročně.

Do portálu Knihovny.cz je zapojena z okresu pouze Knihovna města Hradce Králové.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Při vzdělávání knihovníků byl kladen důraz na aktuálnost a reálnou možnost využití v knihovnách. Knihovníci jsou vedeni ke spolupráci a k využití potenciálu jejich konkrétního místa působení. Hojně jsou využívány příklady dobré praxe a již hotové materiály k práci. Knihovníci jsou seznamováni s dalšími zdroji, které mohou ke své práci využívat. Knihovnám jsou doporučovány komunitní aktivity na oživení veřejného prostoru a veškeré aktivity na podporu čtenářské a všech dalších gramotností.

Vzdělávací akce pro knihovníky:

- 26. 2. 2025 – zážitková lekce Vrrr, virtuální realita.
- 18. 3. 2025 – přednáška Dějiny písma a dalších znaků II (aneb z Říma na světa kraj a nejen s písmenky). Přednášející: Mgr. Šimona Šimonová. Akce proběhla jako součást valné hromady SKIP 08 a byla nabídnuta všem knihovníkům okresu Hradec Králové.
- 25. 3. 2025 – přednáška Současná hebrejská literatura.
- 22. 5. 2025 – workshop Tritius REKS.
- 29. 10. 2025 – Beseda u Markéty – kolegyně Markéta Dubnová navázala na oblíbený cyklus Jak na besedu.
- 9. 12. 2025 – Vánoční knihovnické setkání – nejen knihovnické aktuality, akce pro knihovníky okresu HK.
- 10. 6. 2025 – školení Portál Knihovny.cz – Mgr. Hana Hornychová, SvkHK.

Konalo se 6 porad profesionálních knihoven ve dnech: 18. 2., 8. 4., 10. 6., 2. 9., 14. 10. a 9. 12. 2025.

Pracovníci metodického oddělení mají podíl na projektech:

- S knížkou do života Bookstart <https://www.skizkoudozivota.cz/>
- Lovci perel <https://www.lovciperel.cz/>
- Šablona webu pro malé knihovny <https://webknihovny.cz/>

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		376	22 569
z toho	první půjčení dokumentů	376	22 569
	prolongace	0	0

Všechny střediskové knihovny nakupují knihy do výměnných knihovních fondů, zpracovávají je a spravují, sestavují a distribuují výměnné soubory neprofesionálním knihovnám ve svém obvodu (dle geografického rozložení tak, aby vzdálenost mezi střediskem a obsluhovanou neprofesionální knihovnou byla co nejmenší).

Výměnný fond zaznamenal přírůstek 2 011 knihovních jednotek.

Na neprofesionální knihovny okresu byly rozvezeny v rámci regionálních funkcí výměnné soubory, které obsahovaly celkem 22 569 knihovních jednotek.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Proběhlo 11 revizí a aktualizací knihovních fondů malých obsluhovaných knihoven.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Knihovna města Hradce Králové nenakupuje ani nezpracovává knihovní fond z prostředků provozovatele. K tématu, jak tvořit knihovní fond, jsou poskytovány běžné konzultace.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Za praktickou pomůcku lze považovat webový rozcestník pro knihovníky <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/momo-aneb-mozkova-mozaika>.

V Knihovně města Hradce Králové se snaží knihovníky průběžně a dlouhodobě učit, jak takové akce uspořádat, kde hledat další hotové scénáře a partnery. Vychází z předpokladu, že je lepší tyto dovednosti knihovníky naučit než jim dlouhodobě vykrývat potřebu místních akcí. Mezi knihovnami podporují i vzájemnou burzu nápadů.

V obcích, kde je mimo knihovnu i škola nebo školka, je mezi nimi navázána spolupráce. Někde se omezuje pouze na cca 1 návštěvu třídy v knihovně, ale jsou místa, kde je tato spolupráce bohatá a akce jsou měsíční.

Akcím a dalším aktivitám se daří hlavně tam, kde prostory prošly nějakou rekonstrukcí nebo vylepšením. Při svých aktivitách knihovny často využívají i pomoc rodinných příslušníků či sousedů, ale evidenci dobrovolníků nevedou. Komunitní aktivity jsou např. u knihoven zapojených do projektu *S knížkou do života Bookstart*. Dále tam, kde probíhají univerzity třetího věku nebo je aktivnější MAS. Některé knihovny slouží zvláště seniorům opravdu jako místa setkávání, kde třeba není pro návštěvníky připraven program, ale kde určitě lze nalézt někoho, kdo si popovídá.

Příklady komunitních knihoven:

Stále více malých obecních knihoven se stává opravdovými komunitními centry obcí. Namátkou jsou to knihovny v obcích: Hlušice, Stará Voda, Kunčice, Hněvčoves, Hořiněves, Blešno, Nepolisy... Za všechny příklad Obecní knihovny v Lovčicích, která ve své výroční zprávě za rok 2025 uvádí:

*Pro nejmenší děti a jejich rodiče byl určen program **Knihovniček**, realizovaný v rámci projektu **S knížkou do života Bookstart**. Setkání dětí od narození do tří let probíhala jednou týdně v délce 1,5 hodiny a byla zaměřena na společné čtení, říkanky, hry a jednoduché pohybové aktivity. Pozvánky na program jsou rodičům předávány při vítání občánků. Poděkování za podporu projektu patří Královéhradeckému kraji a Knihovně města Hradce Králové.*

*Po celý rok se děti zapojovaly do čtenářského programu **Lovci perel**, v jehož rámci sbíraly perly a knihovnické peníze za přečtené knihy. Vyvrcholením programu byl tradiční **Trh pro Louce perel**, kde si děti mohly za nasbírané body vybrat knihy, výtvarné potřeby, hlavolamy a další drobné odměny.*

*V březnu proběhla **Noc s Andersenem**, spojená s přespáváním dětí v knihovně. Na jaře a na podzim byly pro děti a rodiny připraveny tematické stezky v okolí obce, zakončené odměnou v knihovně.*

Knihovnu během roku navštívily všechny ročníky místní základní školy i mateřská škola. Daří se rozvíjet spolupráci se školskými zařízeními a podporovat pravidelný kontakt dětí s knihami a četbou.

Programy pro seniory a dospělé

*Pro seniory byla určena **Posilovna mozku**, která se konala jednou měsíčně. Setkání byla zaměřena na mozkový jogging a kognitivní trénink pod vedením certifikovaného trenéra paměti. Účastníkům byly připraveny tematické bloky cvičení a úkolů podporujících paměť, soustředění a logické myšlení.*

*Další pravidelnou aktivitou byla setkání **Tvořilky**, která probíhala jednou měsíčně. Jednalo se o dvouhodinová tvořivá setkání zaměřená na rukodělné činnosti, kreativitu a společenské setkávání.*

*V průběhu roku proběhla také **beseda v rámci Týdne trénování paměti**.*

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis informačních technologií byl realizován 18 návštěvami v knihovnách ve spolupráci systémového knihovníka KMHK se servisními pracovníky AKS Tritius a Clavius. Jednalo se hlavně o nastavení systému a řešení aktuálních problémů v místě. Servis je určen k praktickému využití hlavně pro knihovny, které se zapojily do regionálního systému KMHK Tritius REKS. K praktickému využití je připraven odkaz <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/tritius-reks>.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

Zvláště pro malé neprofesionální knihovny jsou regionální funkce zásadní pomocí v činnosti a fungování. Za neocenitelné považuje stále většina knihoven a jejich zřizovatelů poskytování výměnných souborů a dále možnost konzultací o všech problémech, které se místně mohou vyskytnout.

Administrativně i časově náročné je správně zúřadovat desítky finančních dotací a darů od obcí na nákup knih do výměnných fondů. Tato administrativa je složitá a obsáhlá a vyžaduje důsledný aparát na správné vyřízení a dodržení všech podmínek a termínů dotací, které od malých obcí jsou ale nízké (nejnižší dotace činí 500 Kč).

Regionální funkce v okrese jsou velmi vítané. To, že obecně naše služby jsou vnímány jako potřebné a na úrovni, dokázala právě vstřícnost obecních úřadů při jednáních o příspěvcích na nákup knih do výměnných knihovních fondů. Na existenci regionálních služeb je závislá existence mnoha malých knihoven v okrese.

Je předpoklad, že rok 2026 bude pokračovat v nastaveném schématu. Knihovny budou vedeny k zapojování do celostátních kampaní, k využívání dotací a také k zapojení do projektu S knížkou do života Bookstart, který Knihovna města Hradce Králové zajišťuje díky dotaci Královéhradeckého kraje pro knihovny kraje zdarma (a mimo to je i koordinátorem projektu pro celou ČR). Pozornost bude dále věnována problematice školních knihoven, pro které Knihovna města Hradce Králové pořádá pravidelné Festivaly školní četby a poskytuje službu Knížka do lavice (tyto aktivity využívají nejen hradecké školy, ale školy z celého okresu).

Zprávu sestavila: Bc. Kateřina Hubertová, Knihovna města Hradce Králové

Bookstart

S knížkou do života v Královéhradeckém kraji

Oblast
Jičín

Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Knihovna Václava Čtvrťka navazuje na předchozí praxi plnění regionálních funkcí, zohledňuje aktuální podmínky a inspiruje se celostátními zkušenostmi a trendy.

Síť obsluhovaných knihoven:

- 1 základní knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí.

Obsluhované knihovny k 31. 12. 2025:

- 12 základních knihoven s profesionálním pracovníkem,
- 1 specializovaná knihovna – Knihovna regionálního muzea a galerie Jičín,
- 60 neprofesionálních knihoven s dobrovolným knihovníkem,
- 4 pobočky.

Změny v roce 2025:

- Městská knihovna Hořice – knihovna se přestěhovala do zrekonstruovaného prostor.
- Místní knihovna v Dětenicích – v prosinci 2025 znovu otevřena po poskytnutí prostoru knihovny škoie pro výuku v době rekonstrukce.
- Slatiny, Tetín, Podhorní Újezd, Třebnouševs, Vysoké Veselí – revitalizace knihovny.
- Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně – probíhá rekonstrukce.

Hodnocení finančního zajištění regionálních funkcí včetně finanční podpory od zřizovatelů: na rok 2025 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí Knihovně Václava Čtvrťka 2 065 710 Kč. Dotace byla zcela využita. Na nákup knih do výměnného fondu přispělo také všech 57 obecních úřadů na základě darovacích smluv a dvou smluv o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnného fondu v rámci regionálních knihovnických služeb částkou 385 270 Kč. Pro pokračování systému získávání finančních prostředků na nákup výměnného fondu v následujícím roce byly v říjnu rozeslány návrhy nových darovacích smluv všem zřizovatelům obsluhovaných knihoven. Je důležité, aby byl zachován systém darovacích smluv.

Personální zajištění regionálních funkcí: počet pracovních úvazků 2,6.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Počet metodických návštěv: 88. Počet poskytnutých konzultací: 206. Nejčastěji se konzultace týkaly problematiky roční statistiky, školení o vykazování statistiky v databázi NIPOS (od 1. 7. 2025 NIK) a pomoci se zasláním žádostí VISK 3. V listopadu byly rozeslány zprávy o činnosti oddělení regionálních funkcí a využití poskytnutých finančních prostředků všem zřizovatelům obsluhovaných knihoven. Rok 2025 byl výrazně ovlivněn rekonstrukcemi a revitalizacemi knihoven, které kladly zvýšené

nároky na metodickou podporu a konzultační činnost. Čtyři obecní úřady požádaly o praktickou pomoc s vyplněním žádostí o grant VISK 3 na rok 2026.

Žádost o krajskou dotaci na rekonstrukce a vybavení knihoven v roce 2025 podaly knihovny Hořice, Kopidlno, Nová Paka, Sobčice a Úhlejev.

V rámci regionu každoročně probíhají konzultace a přímá pomoc se zpracováním statistických výkazů. Byla provedena kontrola statistických výkazů všech veřejných knihoven a příslušných komentářů. 73 statistických výkazů včetně komentáře bylo v daném termínu zasláno SvkHK a vloženo do databáze NIPOS.

Rozvoj webu Pro knihovny a pomoc při správě webů obsluhovaných knihoven: Pomoc s weby obsluhovaných knihoven probíhá dle požadavků knihovníků. Revize webů knihoven se uskutečňuje každý rok.

Portál pro knihovny na webu Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně měl 1 917 návštěv. Pravidelně je doplňován materiály pro obsluhované knihovny a jejich zřizovatele. Každý rok je vystaven aktualizovaný statistický deník knihovny v elektronické podobě.

Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně využívala k propagaci akcí Facebook, Instagram a uživatelský profil Čtipíska Knihovnického na Facebooku.

Knihovny regionu se pravidelně účastní celostátních knihovnických akcí.

Publikační činnost: do zpravodaje U nás bylo zasláno 6 příspěvků, autory jsou zaměstnanci jičínské knihovny, vedoucí městských knihoven regionu a dobrovolné knihovnice knihoven regionu. V regionálním tisku a internetových zpravodajstvích bylo uveřejněno 67 článků o knihovnách a knihovnicích regionu. Každý měsíc přispívá jičínská knihovna do Jičínského zpravodaje ve své rubrice a zveřejňuje pozvánky na rozmanité akce, které pořádá. Měsíčně vychází článek o jedné osobnosti Jičínska.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Knihovnicí Královéhradeckého kraje se stala paní Anna Martinková z Knihovny Bystřice v kategorii Knihovnice malé veřejné knihovny. Ocenění si převzala 15. října 2025 na slavnostním večeru v konferenčním sále Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Proběhlo zde také vyhlášení čtvrtého ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, ve které se na druhém místě umístila Městská knihovna Lázně Bělohrad. Cenu převzal knihovník Jan Wilda spolu se starostkou Alenou Kuželovou.

Průzkumy spokojenosti uživatelů proběhly v knihovně Miletín a Lázně Bělohrad.

Aktualizace centrálního adresáře: adresář knihoven byl aktualizován podle požadavků Národní knihovny České republiky.

Do portálu Knihovny.cz jsou zapojeny knihovny Jičín a Nová Paka.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Proběhlo 32 vzdělávacích akcí (z toho 7 v rámci regionálních funkcí), kterých se zúčastnilo celkem 247 knihovníků (133 v rámci regionálních funkcí). Vzdělávání probíhalo celkem 59 hodin (v rámci regionálních funkcí 19 hodin). Na podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí se uskutečnily 5 akcí s účastí 71 knihovníků.

Uskutečněné akce roku 2025:

- Seminář Divadlo kamishibai
- Tematický zájezd pro knihovníky regionu – Semily a Železný Brod
- Tematický zájezd pro knihovníky regionu – Svět knihy Praha
- Rámcové vzdělávací programy a knihovny: Co je dobré znát? Vanda Vaníčková
- Seminář o literatuře pro knihovníky a učitele

2.4. Budování výměnných fondů

Výměnný fond byl budován s ohledem na potřeby především malých knihoven. Na nákup knih do výměnného fondu přispělo všech 57 obecních úřadů částkou 385 270 Kč. Celá částka byla použita na nákup nových knih. Na nákup dokumentů do výměnného fondu z dotace od Královéhradeckého kraje bylo vyčerpáno 149 917 Kč.

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		207	12 431
z toho	první půjčení dokumentů	207	12 431
	prolongace	0	0

Aktualizace probíhá pravidelně, především u výměnných souborů přivezených z knihoven regionu. V létě byla ukončena revize výměnného fondu dle vyhlášky č. 88/2002 Sb. Ministerstva kultury ČR ze dne 21. února 2002 k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Revize knihovních fondů obsluhovaných knihoven: 9 místních knihoven. Bylo zrevidováno 2 987 svazků. Pomoc s revizí knihovních fondů proběhla ve 2 profesionálních knihovnách. V 8 knihovnách se uskutečnila aktualizace. Pravidelně probíhá aktualizace vlastních fondů obsluhovaných knihoven z hlediska parametrů standardu pro dobrý fond.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Metodické oddělení zapsalo a zkatologizovalo do regionálního knihovního systému 288 dokumentů z vlastních knihovních fondů pro 11 místních knihoven.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Nabídka metodické pomoci na podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit je předávána knihovnám na informačním letáku metodického oddělení:

- Tematický zájezd pro knihovníky regionu – Semily a Železný Brod
- Seminář o literatuře pro knihovníky a učitele
- Seminář Divadlo kamishibai

Praktická pomoc při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí byla vyžádána knihovnou Libošovice, šlo o grafické zpracování plakátu.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Automatizovaný knihovní systém je aktualizován dodavatelskou firmou formou vzdálené správy. Do regionálního knihovního systému je napojeno 36 knihoven. V tomto počtu je zajištěno optimální využití automatizovaného systému v obsluhovaných knihovnách. Místní knihovna Vidonice je napojena na Verbis Knihovny Kryštofa Haranta v Pecce, pod kterou spadá. Všechny knihovny mají na svých webových stránkách vystaven online katalog (v rámci budování celookresního souborného katalogu).

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

Regionální služby Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně přispěly v roce 2025 k udržení dostupných a kvalitních knihovnických služeb ve městech i menších obcích regionu. Klíčovou roli hrála metodická a poradenská činnost, budování výměnných fondů a podpora vzdělávání knihovníků, které umožnily naplňovat standardy veřejných knihovnických a informačních služeb i v knihovnách s dobrovolnými pracovníky.

Největší zájem byl o metodické konzultace v oblasti statistických výkazů, dotačních programů a správy webových stránek knihoven. Pozitivně hodnoceny byly také vzdělávací aktivity, zejména seminář zaměřený na využití divadla kamishibai při práci s dětskými čtenáři. Výměnný fond byl pravidelně obnovován a v roce 2025 byla úspěšně dokončena jeho revize v souladu s platnou legislativou.

Rozvoj regionálních služeb byl částečně omezen personálními a finančními možnostmi menších knihoven, přesto se podařilo zachovat stabilní úroveň služeb díky spolupráci se zřizovateli a krajskou knihovnou. V roce 2026 se regionální služby zaměří na další rozvoj metodické podpory, vzdělávání knihovníků, podporu čtenářství a posilování digitalizace knihoven.

Zprávu sestavila: Helena Vejvarová, Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Stejně jako v předchozích letech Městská knihovna Náchod i v roce 2025 pokračovala ve své činnosti tak, aby byly poskytovány kvalitní regionální služby všem zájemcům na území našeho regionu a aby se prostřednictvím nabízených služeb zvyšovala úroveň knihovnické a informační činnosti i v těch nejmenších knihovnách.

Síť obsluhovaných knihoven zůstala stejná. Z důvodu nezájmu zřizovatele zůstává od konce roku 2016 pozastavena činnost Obecní knihovny Hynčice. Mezi obsluhované knihovny patří i Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, která využívá výměnné fondy.

Na výkon regionálních funkcí přidělil Krajský úřad Královéhradeckého kraje knihovně dotaci ve výši 2 477 100 Kč, což je o 35 200 Kč více než v předchozím roce.

Na nákup výměnného fondu přispělo 52 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 436 080 Kč. To je o 16 501 Kč více než v předchozím roce. Část obcí zřizuje více knihoven (Studnice, Kramolna, Velichovky, Rychnověk, Provodov-Šonov, Nahořany a Zábrodí), proto je počet přispívajících obcí nižší než počet knihoven.

Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Hoříčky, Chvalkovice, Adršpach). Tyto obce na nákup výměnného fondu nepřispívají.

Regionální služby v okrese zajišťovali v roce 2025 pracovníci s přepočteným úvazkem 2,65. Z toho bylo 1,8 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. Úvazek zůstal stejný jako v roce předchozím.

Knihovnické služby byly objednány u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Tyto knihovny zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace na regionální funkce i z prostředků přispívajících obcí a dále poradenskou a konzultační činnost pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů. Městská knihovna Jaroměř zajišťuje pro obecní knihovny svého obvodu i revize fondů. Revize ostatních neprofesionálních knihoven zajišťuje pověřená knihovna Náchod.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

- Konzultace byly podle potřeby poskytovány pracovníkům obsluhovaných knihoven i zřizovatelům těchto knihoven. Týkaly se především výběru knih z výměnného fondu, zpracování statistiky, dotačních programů pro knihovny, soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Celkem bylo poskytnuto 60 konzultací. Další odpovědi na dotazy vedené telefonicky nebo e-mailem nejsou v počtu zohledněny; jedná se o velké množství kratších informací, které poskytujeme na vyžádání i z vlastní iniciativy.

- V roce 2025 bylo uskutečněno 134 metodických návštěv, směřovaných především do neprofesionálních knihoven. V průměru je to 2,27 návštěvy na jednu neprofesionální knihovnu. Metodické návštěvy se týkaly především rozvozu výměnného fondu, automatizace knihoven, aktualizace a revize fondu neprofesionálních knihoven, soutěží Vesnice roku a Knihovna roku Královéhradeckého kraje.
- Všem starostům byla předána informace jak k dotaci VISK, tak i ke krajské dotaci na rekonstrukci a vybavení knihoven, ve které uspělo 9 knihoven z náchodského okresu (Police nad Metují, Nové Město nad Metují, Broumov, Heřmánkovice, Česká Skalice, Meziměstí, Náchod, Bohuslavice nad Metují, Hronov). Neprofesionálním knihovnám v České Metuji, Jetřichově, Slavětíně nad Metují a Žernově byla poskytnuta pomoc při zpracování žádosti o dotaci na modernizaci prostorového a technického vybavení knihoven. Posouzení projektu bylo poskytnuto i profesionálním knihovnám v Broumově, České Skalici, Hronově, Novém Městě nad Metují a Polici nad Metují. Pomoc se zpracováním žádosti projektu VISK byla poskytnuta knihovně v Suchém Dole.
- Všem profesionálním i neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů.
- S cílem propojení knihoven v regionálním automatizovaném knihovním systému pokračovala katalogizace vlastních fondů neprofesionálních knihoven. V systému Tritius byly zpracovány knihovny v Machově a v České Metuji.
- Městská knihovna Náchod spravuje a pravidelně aktualizuje oddíl Pro knihovny na svých webových stránkách (proknihovny.mknachod.cz). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, výroční zprávy regionálních funkcí apod. Součástí je i adresář knihoven regionu Náchod.
- V rámci regionálních funkcí pomáhají střediskové knihovny svým neprofesionálním knihovnám se zakládáním a správou webových stránek. Většina těchto knihoven využívá šablonu webknihovny.cz. O vkládání informací a aktualit na webové stránky se ve většině případů stará metodik, protože samotní knihovníci nemají dostatek technických schopností a dovedností k jejich správě. Knihovníci, kteří projeví zájem si své stránky spravovat sami, byli v administraci stránek proškoleni.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

- Do soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje byla přihlášena Obecní knihovna ve Studnici, která následně v krajském kole zvítězila. Metodicky pomohly s přípravou prezentace prostor knihovny a fondu a úpravou webových stránek.
- Pro udělení titulu Knihovník roku 2025 byly do kategorie Knihovnice/Knihovník malé veřejné knihovny nominovány paní Ludmila Horáková z knihovny ve Vrchovinách, což je pobočka Městské knihovny Nové Město nad Metují, a paní Hana Kaplanová, pracovnice Knihovny Břetislava Kafky Červený Kostelec a zároveň Obecní knihovny v Horní Radechové.

- Aktualizaci záznamů v centrálním adresáři knihoven si profesionální knihovny zajišťují samy podle aktuálních změn, nejméně však 1x ročně. Aktualizaci záznamů všech neprofesionálních knihoven provedla pověřená knihovna.
- Do portálu Knihovny.cz je k 31. 12. 2025 z naší oblasti připojena Městská knihovna Jaroměř. Městská knihovna Náchod činí přípravné kroky k zapojení.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2025 se uskutečnily 4 porady profesionálních knihoven. Prosincová porada proběhla v rekonstruovaných prostorách Knihovny města Police nad Metují.

Dále proběhlo ve střediskových obvodech 10 porad knihovníků neprofesionálních knihoven. Hlavními tématy byly statistické vykazování, aktuální dění v oboru, dotační programy pro knihovny, práce se čtenáři, knižní novinky, možnosti vzdělávání, projekt Bookstart.

Vzdělávací aktivity byly pořádány s cílem podpořit rozvoj kompetencí knihovníků (témata AI), vzdělávat knihovníky v aktuálních trendech (Knihovny.cz, propojování potřeb knihoven a škol) a podpoření praxe dobrými příklady (výměnné pobyty v knihovnách, exkurze v inspirativních knihovnách).

Pro pracovníky profesionálních i neprofesionálních knihoven uspořádala Městská knihovna v Náchodě tyto akce:

21. 3. 2025	Z. Houšková – Kam směřují současné knihovny a jak v knihovnictví nevyhořet	21 účastníků	2 hodiny
11. 4. 2025	T. Karlová – Propojování knihovních vzdělávacích programů s RVP	17 účastníků	2 hodiny
11. 6. 2025	Portál Knihovny.cz – Hana Hornyčová	12 účastníků	1,5 hodiny
13. 6. 2025	T. Karlová – AI a digitální nástroje v rukou knihovníka	22 účastníků	3 hodiny
17. 6. 2025	Procházka po stopách Boženy Němcové v Chvalkovicích	10 účastníků	1,5 hodiny
8. 10. 2025	Výměnný pobyt Novoměstsko	14 účastníků	3 hodiny
17. 10. 2025	J. Dvořák – Řešení krizových situací (instruktážní přednáška)	23 účastníků	4 hodiny
7. 11., 14. 11. 2025	Umělá inteligence a kybernetická bezpečnost	14 účastníků	16 hodin
21. 11. 2025	Exkurze knihovníků – Černilov, Choltice, Pardubice	34 účastníků	10 hodin

Nabídka vzdělávání knihovníků byla plánována tak, aby bylo osloveno co nejširší spektrum pracovníků na různých knihovnických pozicích.

Na semináři s Mgr. Zlatou Houškovou byly nastíněny trendy ve vývoji služeb veřejných knihoven v České republice a bylo nabídnuto několik cest, jak služby snadno inovovat tak, aby byla knihovna vnímána jako komunitní centrum a sloužila podle aktuálních potřeb široké veřejnosti. Zmíněny byly také související změny požadavků na práci knihovníka a potřeba zohledňovat wellbeing.

Pracovníci dětských oddělení uvítali seminář zaměřený na knihovnické programy pro vzdělávací instituce. Účastníci se seznámili s metodami a nástroji pro sladění programů s RVP, získali praktické tipy pro komunikaci s pedagogy a naučili se, jak efektivně pracovat se zpětnou vazbou od žáků i učitelů. I následná diskuse

účastníků přinesla zajímavé podněty a nápady pro kreativní rozvoj práce v dětských odděleních knihoven.

Součástí červnové porady vedoucích knihoven náchodského regionu bylo školení k Centrálnímu portálu knihoven. Portálem a jeho novinkami nás provedla Mgr. Hana Hornychová z SvkHK, která odpověděla i na dotazy vedoucích, týkající se zapojení jejich knihoven.

Pro podporu kreativity a zvyšování efektivity knihovnické práce byly do programu vzdělávání zařazeny také dva semináře týkající se využívání nástrojů umělé inteligence. Pro oba semináře poskytlo oddělení služeb knihovnám MK Náchod účastníkům k využití notebooky, dříve pořízené s podporou dotačního programu VISK za účelem flexibilního vzdělávání knihovníků. Mgr. Tereza Karlová představila množství nástrojů AI pro práci v různých oblastech – práci s textem, obrázky, videi či hudbou – a jejich možnosti využití v knihovnách. Druhý seminář proběhl ve spolupráci s Úřadem práce; jednalo se o obsáhlý dvoudenní kurz, na kterém účastníci ocenili především možnost důkladnějšího a hlubšího prozkoumání nejpoužívanějších nástrojů AI, doplněného kontextem kyberbezpečnosti.

Mezi oblíbené nástroje vzdělávání profesionálních i neprofesionálních knihovníků patří výjezdní porady a výměnné pobyty, při nichž je knihovníkům umožněno poznat fungování knihoven v jejich okolí stejně jako inspirativní knihovny mimo region. Autobus plný nadšených knihovníků navštívil knihovnu v Černilově, živé komunitní centrum obce oceněné titulem Knihovna roku 2024 Královéhradeckého kraje, dále velmi zdařile rekonstruovanou a aktivní Knihovnu městyse Choltice. Exkurze byla zakončena prohlídkou nově rekonstruovaných prostor Knihovního centra U Vokolků v historických kulisách pardubického Příhrádku.

Pracovníky přímých knihovnických služeb byla velmi kladně hodnocena prakticky zaměřená instruktážní přednáška policisty, při níž byly získány informace a dovednosti pro jednání s verbálně agresivními, opilými, násilnými či jinak nepřizpůsobivými návštěvníky knihoven. Na základě poptávky knihovníků je v následujícím roce naplánováno pokračování praktického výcviku, tentokrát se zaměřením na první pomoc.

2.4. Budování výměnných fondů

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2025 je 99 302 knihovních jednotek. Roční přírůstek výměnného fondu za rok 2025 je 3 869 knihovních jednotek, úbytek je 5 960 knihovních jednotek. Vyřazována je zastaralá naučná literatura a beletrie.

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		1 151	71 947
z toho	první půjčení dokumentů	234	15 684
	prolongace	917	56 263

V roce 2025 bylo do 57 obsluhovaných knihoven rozvezeno 234 souborů s 15 684 knihovními jednotkami. V průměru tak bylo do každé knihovny dovezeno 275 knih. Obsluhované knihovny měly k dispozici ještě dalších 917 souborů s 56 263 svazky z minulých let.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

S pomocí metodiček proběhla pravidelná revize fondu v knihovnách Heřmanice, Machov, Řešetova Lhota, Šestajovice, Velichovky, Velké Petrovice a Česká Metuje. Celkem bylo revidováno 4 808 svazků.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

O službu žádá z obsluhovaných knihoven nepožádala.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Knihovníkům byly předávány informace k celostátním i jiným knihovnickým akcím pro praktické využití. Pro inspiraci byla nabízena možnost účasti a náhledu na akcích pořádaných Městskou knihovnou v Náchodě pro vzdělávací instituce (lekce pro školy a školky), případně pro rodiče s dětmi (Bookstart).

Mezi komunitně aktivní knihovny patří knihovny v Novém Hrádku, Vysokově, Studnici, Chvalkovicích, Bohuslavicích. Zásadní roli hrají prostorové možnosti v nedávné době rekonstruovaných prostor knihoven a také personální obsazení proaktivní knihovnicí.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Do regionálního automatizovaného systému je v regionu zapojeno 26 knihoven. Ve středisku Náchod je 16 knihoven zapojeno v regionálním systému e-Verbis, v regionálním systému Tritius jsou zapojeny 4 knihovny ze střediska Nové Město nad Metují, 2 knihovny ze střediska Červený Kostelec a 4 knihovny ze střediska Jaroměř.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

V regionu Náchod jsou regionální funkce poskytovány střediskovým systémem, který tu má dlouholetou tradici. Výhodou je blízkost malých knihoven ke střediskům, osobnější přístup k malým knihovnám, dlouhodobé budování vztahů a vazeb s knihovnicí i zřizovateli.

Díky dotaci na výkon regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost a regionální služby se tak stávají jasným přínosem v podpoře veřejných knihoven.

Nejocenenější službou jsou cíleně budované výměnné fondy pro využití v obecních knihovnách. Finanční podpora zřizovatelů neprofesionálních knihoven pak umožňuje budovat širší a pestřejší výměnný fond, který ve svém důsledku znamená možnost nabídnout čtenářům neprofesionálních knihoven větší a širší nabídku titulů.

Výzvou pro rok 2026 je iniciace zapojení profesionálních knihoven do Centrálního portálu knihoven a podpora malých knihoven při zapojování do regionálních knihovních systémů.

Zprávu sestavila: Bc. Klára Havlová, Městská knihovna Náchod

Oblast
Kostelec
n. Or.

Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Síť knihoven: 3 profesionální + 17 neprofesionálních + 4 pobočky profesionální knihovny. Regionální služby byly zajištěny výhradně z dotace na regionální funkce v celkové výši 663 500 Kč, z toho na nákup výměnných fondů bylo věnováno 89 626 Kč. Obce na nákup výměnných fondů nepřispívají, ale několik z nich podporuje nákup do vlastních fondů neprofesionálních knihoven. V roce 2025 bylo nakoupeno 352 knižních jednotek ve výši 157 059 Kč (v částce jsou zahrnuta i periodika).

V roce 2025 ukončila svoji činnost Místní knihovna v Bolehošti. Ani přes snahu přilákat nové čtenáře se nepodařilo chod knihovny udržet. Jedním z hlavních důvodů je fakt, že se obec nachází v těsné blízkosti města Týniště nad Orlicí a také města Třebechovice pod Orebem, kde se nacházejí městské knihovny s daleko obsáhlejším a různorodým knižním fondem. A dalším důvodem bylo i to, že paní knihovnice je už ve vyšším věku a nepodařilo se najít nikoho, kdo by chtěl tuto činnost převzít a o chod knihovny pečovat.

Positivní zprávou je to, že Místní knihovna v Albrechticích nad Orlicí prošla velmi zdařilou rekonstrukcí, která byla částečně financována z dotace na prostorové a technické vybavení knihoven a částečně za finanční podpory zřizovatele knihovny.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

- Nejčastějším tématem poradenské činnosti je vzhledem k neustálé snaze o zavádění automatizovaného knihovního systému (dále AKS) do knihoven jeho obsluha a dále pomoc při aktualizaci a obsluhování webových stránek knihovny. Jelikož ve všech knihovnách mají webové stránky jako součást webu obce, je jejich správa na metodikovi pověřené knihovny, kdy se úpravy provádějí dle požadavků knihovníka.
- Knihovny jsou pravidelně informovány (na webu knihovny a e-mailem) o možnosti podání žádostí o dotace a pověřená knihovna je nápomocna hlavně informativně.
- Regionální AKS Koha aktivně používají 4 knihovny (Borovnice, Nová Ves, Vrbice a Záměl). V knihovně v Albrechticích nad Orlicí proběhlo v roce 2025 zaškolení knihovnice, ale zatím je AKS využíván částečně. Dle sdělení paní knihovnice se tato situace v průběhu roku 2026 změní na plné využití. U ostatních knihoven jsou neustále vyzdvihovány přednosti používání AKS (usnadnění vyhledávání, půjčování, revize KF). Bohužel ale většina knihovnic je vyššího věku a samostatná práce s výpočetní technikou a AKS je pro ně složitá a nejsou úplně vstřícné jakýmkoliv změnám. Z tohoto důvodu se jedná o dlouhodobější a bohužel ne zrovna snadný proces.

- Prostorové řešení a technické vybavení knihoven se v našem regionu dost liší. Opět je to o finančních možnostech, a hlavně přístupu zřizovatele. Knihovny i zřizovatelé jsou pravidelně informováni o vypsání a nabídce dotačních programů krajského úřadu. V roce 2025 využila dotační příležitosti na modernizaci a technické vybavení knihovna v Albrechticích nad Orlicí, kde proběhla zdařilá rekonstrukce.
- Veškeré informace, které jsou přínosné a důležité, jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách pověřené knihovny v sekci Pro knihovny (vzdělávání knihovníků, akce týkající se knihoven, dotace...). Informace jsou také knihovnám odesílány e-mailem, aby se k nim dostaly rychleji.
- Jak bylo popsáno výše, knihovny, které mají vlastní webové stránky, jsou pověřenou knihovnou průběžně spravovány na základě požadavků knihovníka a potřeb dané knihovny.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

- Do soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje byla nominována knihovna v Albrechticích nad Orlicí, jelikož obec Albrechtice se účastnila soutěže Vesnice roku 2025 a postoupila do nejužšího výběru. Ocenění bohužel uděleno nebylo, ale i přesto se knihovna hodnoticí komisí velmi líbila.
- K ocenění na knihovníka roku neproběhla v letošním roce v našem regionu žádná nominace.
- Návštěvnost v knihovnách zůstává přibližně stejná. V některých knihovnách se vzhledem k věku počet čtenářů snížil. V jedné knihovně naopak evidujeme větší příliv čtenářů. Bohužel se ale vždy jedná hlavně o dospělé čtenáře. Dětských čtenářů je všeobecně málo.
- Průzkumy spokojenosti v roce 2025 neproběhly v žádné knihovně. Každopádně máme na stránkách pověřené knihovny v sekci Pro knihovny / Metodika připraven dotazník, který lze individuálně přizpůsobit potřebám jednotlivých knihoven a je okamžitě k dispozici.
- Neustále se pracuje na průběžné kontrole centrálního adresáře a údaje jsou postupně aktualizovány.
- Do portálu Knihovny.cz nejsou zapojeny knihovny oblasti Kostelec nad Orlicí. Probíhá však prověřování možností k zapojení pověřené knihovny.

2.3. Vzdelávání knihovníků, semináře a porady

Během roku 2025 nebyly organizovány hromadné vzdělávací akce a porady. Proškolení bylo přizpůsobováno potřebám knihovnic a probíhá individuálně. Nabídka školení byla prezentována na webových stránkách pověřené knihovny v sekci Pro knihovny / Akce, besedy, školení, vzdělávání.

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		109	5 120
z toho	první půjčení dokumentů	24	1 754
	prolongace	85	3 366

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Revize fondu proběhla v pěti knihovnách, v nichž bylo revidováno celkem 2 835 svazků. Aktualizací prošlo 1 700 knihovních jednotek. V knihovně v Albrechticích nad Orlicí revize stále probíhá z důvodu probíhající aktualizace fondu a vyřazování starých a poničených knih.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

V kosteleckém regionu je 6 knihoven, které si knihy do svých fondů nakupují samostatně. Tyto knihy jsou následně zpracovány (zápis do fondu, katalogizace, označení a balení) pověřenou knihovnou. Služba je knihovnám poskytována v rámci regionálních funkcí. Dále jsou v regionu 2 knihovny, které si nakupují a zpracovávají nové knihy samostatně. Jedná se o knihovny v Borohrádku a v Čermné nad Orlicí.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Knihovnám je metodická a praktická pomoc při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí nabízena, ale nebyla v tomto roce využita žádnou z nich.

Komunitní roli plní hlavně knihovna v Záměli, která uspořádala pro své čtenáře, děti, mládež a ostatní obyvatele obce 28 akcí se 296 účastníky. Další knihovnou, která pořádá akce, je v Kosteleckých Horkách a nově v Lípě nad Orlicí, kde paní knihovnice chodí číst dětem do školky. Vrbice uspořádala v tomto roce 2 akce. Knihovna v Albrechticích nad Orlicí spolupracuje s Městskou knihovnou v Týništi nad Orlicí a s centrem Kamínek (Lesní MŠ), které sídlí ve stejné budově jako knihovna.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Podporu zajišťuje pověřená knihovna pro 16 knihoven. Aktivně používají AKS pouze 4 knihovny a další knihovna zatím částečně, takže většina servisních akcí a zásahů byla provedena v těchto knihovnách.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

V kosteleckém regionu je spousta malých knihoven, které mají jen malý počet čtenářů, a tudíž nenakupují knihy do vlastního fondu a využívají výměnných souborů.

Zájem o výměnné soubory je stále velký. Pověřená knihovna díky poskytované dotaci pravidelně nakupuje nové knihy a obohacuje tak stávající fond o novinky, které právě vycházejí na trhu. Dále se snaží věnovat pozornost titulům, o které projeví zájem knihovny na základě přání a požadavků svých čtenářů. To se jeví jako jeden z největších přínosů regionálních služeb, jelikož i malinké knihovny jsou schopny mít pro své čtenáře k dispozici zajímavé knihy, které jsou zároveň i aktuálními bestselery. Samozřejmě ne vždy se k nim novinky dostanou okamžitě, protože není možné uspokojit požadavky všech knihoven najednou a vzhledem k aktuálním cenám knih na trhu ani není možné nakupovat multiplikáty.

V kosteleckém regionu jsou i knihovny, které si za finanční podpory zřizovatele nakupují vlastní knihy; ty jsou jim v rámci regionálních služeb zkatalogizovány, označeny, obaleny a následně předány do knihovny.

Pověřená knihovna Kostelec nad Orlicí také pomáhala při správě webových stránek, aby na nich knihovny měly aktuální informace. Tato podpora probíhala na základě požadavků jednotlivých knihovnic a byla zajišťována metodikem pověřené knihovny.

V rámci metodického působení byly předávány informace o výhodách AKS, který usnadňuje práci a není potřebný jen při půjčování knih, jak si spousta knihovnic stále myslí, ale hlavně usnadní práci při dohledávání knih, při revizích a v neposlední řadě při odevzdávání dat pro roční výkaz Kult 12-01.

V neposlední řadě probíhala výpomoc s vyplňováním statistických výkazů za předešlý rok a před koncem roku informování knihovnic o webinářích k samostatnému vkládání dat do NIK.

Knihovnicím byly rovněž poskytovány informace o e-learningovém kurzu Minimum obecního knihovníka, kam byly přihlášeny 3 knihovnice.

Online vzdělávání a kurzy, které jsou přizpůsobeny času a potřebám účastníků, jsou v regionu vnímány jako přínosné, jelikož se nemusí nikam dojíždět, a tak nevzniká časová tíseň nebo velký tlak na psychiku.

V roce 2026 bude pověřená knihovna Kostelec nad Orlicí pokračovat v nastavených trendech a samozřejmě i čerpat nové informace, které mohou pomoci usnadnit práci v mnoha směrech.

Zprávu sestavila: Miroslava Dohnálková, Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

Oblast
Rychnov
n. Kn.

**Knihovna Karla Poláčka v Rychnově
nad Kněžnou**

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Oblast Rychnov nad Kněžnou, Dobruška tvoří 47 základních knihoven, 2 pobočky a 4 profesionální knihovny okresu (Dobruška, Opočno, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách). Oproti roku 2024 došlo ke snížení počtu knihoven o jednu základní knihovnu Třebešov. Regionální služby byly personálně zajištěny takto: 1 úvazek – metodička neprofesionálních knihoven oblasti RK, 0,875 úvazku – pracovnice pro správu výměnných souborů, katalogizace a technického zabezpečení.

V roce 2025 bylo doplněno celkem 1 814 knih (1 297 knih z krajské dotace, 502 knih z dotace obcí a 15 knih bylo darovaných). Celkem bylo na rok 2025 uzavřeno s obcemi 33 smluv o poskytnutí příspěvku na nákup výměnných fondů.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Konzultační a poradenská činnost byla prováděna při návštěvách neprofesionálních knihovníků buď přímo na pracovištích profesionálních knihoven, nebo naopak návštěvou pracovníka profesionální knihovny v obecních knihovnách dle možností. V roce 2025 bylo poskytnuto 179 konzultací a vykonáno 62 metodických návštěv. Ke konzultacím byl kromě jiného využíván e-mail a předmětem byly nejen konzultace, ale také různé informace a pozvánky na akce pořádané knihovnami. Knihovníkům byly poskytovány aktuální informace z oblasti knihovních a informačních služeb a praktická pomoc při řešení nejrůznějších odborných problémů v souvislosti s jejich knihovnou. Pomocníkem v této oblasti byl i knihovnicko-informační zpravodaj U nás, který vydává Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ve spolupráci s ostatními knihovnami v kraji. Zpravodaj je výborným pomocníkem nejen pro malé knihovny, které zde najdou spousty rad a návodů právě z oblasti knihovnictví. Knihovnám byly pravidelně rozesílány plakáty na výstavy a akce pořádané dobrušskou a rychnovskou knihovnou, ale i dalšími knihovnami okresu.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Všechny knihovny provedly aktualizaci v centrálním adresáři. V roce 2025 proběhl průzkum spokojenosti v Městské knihovně Dobruška. V obecních knihovnách případný průzkum probíhá ústně, protože počet čtenářů a návštěvníků není tak vysoký a jejich požadavky se zaznamenávají průběžně.

Do čtvrtého ročníku krajské soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje byla nominována Boženčina zlatá knihovna v Bačetíně a byla jí poskytnuta pomoc při přípravách do soutěže. Za účast v soutěži obdržela knihovna pamětní list.

Stav zapojení do portálu Knihovny.cz bude řešen v roce 2026.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2025 pokračovala snaha zajistit vzdělávání knihovníků a jejich informovanost o aktuálním vývoji knihovnictví. V roce 2025 proběhly 3 porady (setkání). V Městské knihovně Vamberk proběhla porada knihovnic oblasti. 24. dubna 2025 proběhla porada a setkání knihoven s profesionálními a neprofesionálními pracovníky, které se konaly v Městské knihovně Dobruška. Další porada – setkání se konala 23. října 2025 v Městské knihovně Karla Poláčka v Rychnově nad Kněžnou. Program byl zaměřen na financování regionálních funkcí, nabídku pomoci při zpracování žádostí v programu VISK 3, spolupráci na kulturních akcích, změny v zajišťování služeb a formou diskuse výměna zkušeností. Dále knihovna připravila v rámci vzdělávání podrobnou prezentaci k e-learningovému kurzu Minimum obecního knihovníka a praktickou ukázkou k vyplňování statistik KULT s podrobným komentářem. Městská knihovna ve Vamberku – pobočka Merklovice a pobočka Peklo nad Zdobnicí připravily v únoru a březnu nejen pro knihovnice akci Setkání s knížkou. Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou připravila v roce 2025 opět kurz trénování paměti v 5 lekcích, kterého se zúčastnily i pracovníci knihoven. Profesionální knihovny stále nabízejí možnost individuálního školení knihovníkům základních knihoven, které se snaží přizpůsobit potřebám i dopravní dostupnosti jednotlivých regionů. Informační gramotnost je na dobré úrovni a odvíjí se i od individuálních znalostí a schopností pracovníků malých knihoven. Všichni pracovníci obecních knihoven jsou průběžně proškolení a zvládají práci s počítačem a internetem.

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		315	18 888
z toho	první půjčení dokumentů	161	9 668
	prolongace	154	9 220

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

V roce 2025 proběhly revize v Obecní knihovně Bystré, v Městské knihovně Solnice a revize výměnného fondu v Městské knihovně Rychnov nad Kněžnou. Zrevidováno bylo celkem 48 212 svazků. Aktualizovaných svazků je 42 196.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Nebylo realizováno.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

V knihovně-pobočce Peklo nad Zdobnicí byly zorganizovány dvě akce zaměřené na rodiče s dětmi. Knihovnici byla zajištěna administrativně-technická podpora a následně praktická pomoc při realizaci akcí Městskou knihovnou ve Vamberku.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

V roce 2025 nebyl potřeba žádný speciální zásah. Městská knihovna v Rychnově nad Kněžnou platí pravidelné čtvrtletní platby za poskytování softwarových služeb knihovního systému Tritius, který se vztahuje i na regionální funkce.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

Regionální funkce představují pro neprofesionální knihovnu jistotu v přísunu nových knih a dostupnosti povinné četby. Knihovny mají zajištěnou potřebnou oporu a poradenskou činnost. Střediskový systém je pro ně zárukou, že si pro výměnný soubor pojedou do svého střediska, které je pro ně dostupné, a přátelsky si vymění informace. Profesionální knihovny jsou vnímány jako rovnocenní spolupracující partneři. Zájem o regionální funkce ze strany speciálních knihoven nebyl zaznamenán. V oblasti Rychnov nad Kněžnou a Dobruška se zakládá výkon regionálních funkcí na spolupráci, knihovny v obcích pracují v rozdílných podmínkách, zřizovatelé k nim přistupují každý po svém. Pověřená knihovna poskytuje inspiraci a doporučuje knihovnám nové postupy a metody, ale vlastní realizace vždy záleží na možnostech obce - zřizovatele. Bez regionálních funkcí by většina knihoven už pravděpodobně zanikla. Střediskový systém knihovnám vyhovuje a služby jsou pro ně dostupnější. V roce 2026 bude pověřená knihovna podporovat a rozvíjet kulturní, vzdělávací a komunitní akce v obecních knihovnách a opět doporučovat brožuru *Rok v knihovně*, vytvořenou Městskou knihovnou ve Vamberku.

Zprávu sestavila: Naďa Kaločová, Knihovna Karla Poláčka v Rychnově nad Kněžnou

Oblast **Městská knihovna s regionálními funkcemi**
Trutnov **Trutnov**

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2025

Pověřená knihovna zajišťuje regionální funkce, zaměřené na rozvoj a podporu knihovnických služeb v městských a obecních knihovnách celého okresu. Mezi její hlavní činnosti patří zejména provádění revizí knihovních fondů, podpora jejich pravidelné aktualizace, zajišťování výměnných souborů a poskytování metodické, poradenské a konzultační činnosti (žádosti o dotace a granty, jednání se zřizovateli apod.). Na zajištění regionálních funkcí v roce 2025 přidělil Královéhradecký kraj finanční prostředky ve výši 1 724 700 Kč. Celá částka byla vyčerpána.

V průběhu roku byla zrušena Obecní knihovna ve Vítězné Huntířov. Personální zajištění regionálních funkcí v okrese zůstalo beze změn.

Na nákup knih do výměnných souborů přispělo 36 obcí celkovou částkou 137 600 Kč. Všem obcím bylo v listopadu odesláno do datových schránek vyúčtování a doporučeně poštou zaslány smlouvy na rok 2026. Smlouvy jsou uzavírány na základě dohody s obcemi buď jako dotační, nebo darovací.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Poradenská a konzultační činnost se nejčastěji zaměřovala na oblast katalogizace, výpůjčních procesů, akvizice a aktualizace knihovních fondů, dále na podporu a plánování modernizace interiérů knihoven. O pomoc požádala Městská knihovna Dvůr Králové nad Labem, Pilníkov a Rtně v Podkrkonoší. Současně byla poskytována doporučení k pořizování vhodných titulů s ohledem na čtenářské zájmy.

Knihovnám byla nabízena pomoc při rozvoji jejich webových stránek, přičemž bylo vysvětleno, že moderní webové stránky jsou klíčovým nástrojem pro zajištění kvalitních a dostupných služeb pro čtenáře a veřejnost, fungujících jako plnohodnotné digitální prostředí pro komunikaci a vzdělávání. Knihovnám byla také nabízena pomoc při realizaci různých aktivit, jako jsou Bookstart, Noc s Andersenem, knihovnické lekce a besedy o literatuře pro děti.

Metodička při návštěvách knihoven informovala knihovníky a zřizovatele o možnosti zapojení do projektu Bookstart. Nově se zapojilo 7 knihoven.

V průběhu roku bylo navštíveno 40 knihoven, poskytnuto 172 konzultací a uskutečněno 41 metodických návštěv. V 29 knihovnách byla provedena aktualizace fondu, v 9 knihovnách revize, přičemž bylo zrevidováno 20 956 knihovních jednotek.

Na webu pověřené knihovny je pravidelně aktualizována sekce Informace pro knihovny (<https://www.mktrutnov.cz/pro-knihovny/informace-pro-knihovny>).

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Do čtvrtého ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje byla nominována knihovna v Dolní Kalné. Metodička pověřené knihovny pracovala na přípravě knihovny před návštěvou hodnotící komise.

Zájem čtenářů o tištěné knihy stagnuje nebo se snižuje. Knihovny se proto snaží návštěvníky přilákat na nové služby, jako je půjčování audioknih nebo e-knih, a na různé akce (přednášky o literatuře, především s regionálními autory, besedy s cestovateli, rukodělné dílny, přednášky na téma zdravý životní styl, bylinkaření apod.).

Centrální adresář pověřené knihovny a neprofesionálních knihoven každý rok aktualizuje metodička. Profesionální knihovny si údaje aktualizují samostatně. Všechny knihovny v okrese jsou plně automatizované. Do portálu Knihovny.cz jsou zapojeny Městská knihovna s regionálními funkcemi Trutnov a Městská knihovna Dvůr Králové nad Labem.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Všem knihovnám v regionu byla nabídnuta školení a vzdělávací akce určené pro knihovníky. V roce 2025 proběhly dva workshopy s názvem Čtení není lenošení s PhDr. Hanou Holubkovovou a dále školení Portál Knihovny.cz s členkou vývojového týmu Knihovny.cz Hanou Hornychovou z SvkHK. Cílem bylo dostat povědomí o portálu mezi knihovníky, kteří pak povědomí přenesou mezi své uživatele. Celkem se zúčastnilo 37 knihovnic z 34 knihoven. Porada pro profesionální knihovny byla z důvodu nemoci metodičky uskutečněna jen jedna.

2.4. Budování výměnných fondů

Stav výměnného fondu je 56 226 knihovních jednotek, nakoupeno bylo 2 150, vyraženo v rámci aktualizace fondu bylo 1 461 knihovních jednotek.

Z finančních prostředků kraje bylo zakoupeno 1 569 knihovních jednotek a z prostředků obcí 581 knihovních jednotek.

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		186	11 900
z toho	první půjčení dokumentů	186	11 900
	prolongace	0	0

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Revize knihovních fondů byla provedena v 9 knihovnách, aktualizace v 29 knihovnách. Revidováno bylo 20 956 knihovních jednotek a aktualizací fondů prošlo 39 820 knihovních jednotek.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Z vlastních finančních prostředků si knihy nakoupilo 22 obcí, pověřená knihovna tak zpracovala 1 099 knihovních jednotek.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Stále více knihoven si uvědomuje, že pouze půjčování knih pro získávání nových uživatelů již nestačí. Pořádají proto pro širokou veřejnost různé komunitní akce. Zaměřují se především na práci s dětmi, pořádají Noci s Andersenem, dětské klubíky, zapojují se do akce Den pro dětskou knihu, Bookstart, Noc literatury. Věnují se ale i seniorům (VU3V) a spolupracují s organizacemi znevýhodněných skupin obyvatel.

Všechny profesionální knihovny spolupracují s místními školami; neprofesionální knihovny, v jejichž obci je mateřská nebo základní škola, rovněž spolupracují s místními školami. Některé uspořádaly Noc s Andersenem a byly zapojeny do projektu Bookstart, pro seniory pak uspořádaly cestopisné přednášky. V některých obcích nejsou na pořádání akcí pro veřejnost prostory nebo personální kapacity.

Příklady knihoven, které plní komunitní roli:

- Městská knihovna Rtyně v Podkrkonoší – práce se seniory (VU3V), kurz trénování paměti.
- Městská knihovna Úpice – pořádání akcí pro rodiny s dětmi, seniory, sociálně slabé spoluobčany a zrakově znevýhodněné.
- Městská knihovna Trutnov – v průběhu roku 2025 knihovna realizovala řadu vzdělávacích a komunitních aktivit, zaměřených na podporu celoživotního vzdělávání, sociálního začleňování a rozvoje mediální gramotnosti, např. přednášku na téma homesharingu jako moderní formy podpory rodin pečujících o děti se zdravotním postižením, workshop zaměřený na rozlišování pravdivých a nepravdivých informací, určený seniorům a starším dospělým, projekt Moudré sovičky Hodinový ajťák. Pořádala setkání pro klienty Stacionáře mezi mosty Trutnov. Další uskutečněné akce navazovaly na spolupráci knihovny s organizací Tichý svět a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR (SONS).

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis automatizovaného knihovního systému nevyžadovala v roce 2025 žádná knihovna. Knihovny mají data uložena na serverech poskytovatelů svých systémů.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2025

Regionální služby jsou klíčové pro zajištění rovnoměrné úrovně knihovnických a informačních služeb napříč regiony. Díky těmto službám mohou i malé knihovny efektivně fungovat, rozvíjet se a poskytovat kvalitní služby komunitám, aniž by byly omezeny nízkým rozpočtem nebo nedostatkem odborného personálu.

V posledních letech je největší zájem o pomoc při vypracování žádostí o dotace z dotačního programu Královéhradeckého kraje Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven. Jedná se o zatím nejefektivnější pomoc knihovnám, které potřebují rekonstruovat či pouze vylepšit své prostory tak, aby představovaly pro uživatele příjemné prostředí, kam budou rádi chodit, potažmo i pro knihovníky, kteří tak získají přívětivé pracovní prostředí.

Cílem v roce 2026 je nadále pomáhat zřizovatelům v malých obcích s žádostmi o získání této dotace a zapojit ještě více knihoven do projektu Bookstart.

Zprávu sestavila: Blanka Maňhalová, Městská knihovna s regionálními funkcemi
Trutnov

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2025
1	Královéhradecký kraj	
2	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	6
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	16,14
4	Počet obsluhovaných knihoven	375
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	345
7	počet poskytnutých konzultací	1 332
8	počet metodických návštěv	540
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01	
10	počet obslužených knihoven	350
11	počet zpracovaných statistických výkazů	353
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	218
14	počet všech vzdělávacích akcí	72
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci výkonu RF	45
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	1
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	16
18	počet všech účastníků	862
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	594
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	20
21	z toho (z ř.19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	210
22	počet všech vyučovacích hodin	240
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	194
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	39
25	Porady	
26	počet obslužených knihoven	145
27	počet akcí	34
28	počet účastníků	362
29	Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit	
30	Počet obslužených knihoven	3
31	Počet akcí, zásahů	3
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
33	počet obslužených knihoven	95
34	z toho počet revidovaných knihoven	47
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	95 155
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	109 347
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF	
38	počet obslužených knihoven	9
39	počet nakoupených knihovnických jednotek	511
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF	
41	počet obslužených knihoven	39
42	počet zpracovaných knihovnických jednotek	1 739
43	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)	
44	stav výměnného fondu k 31. 12. daného roku	343 136
45	roční přírůstek VF	12 435
46	roční úbytek VF	21 617
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	6 148
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obcí	4 318
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	1 628
50	Cirkulace VF	
51	počet obslužených knihoven	293
52	počet expedovaných souborů	1 188
53	počet svazků v souborech	74 006
54	Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)	
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu AKS	105
56	počet akcí, zásahů	86

57	Doprava v rámci výkonu RF	
58	počet obslužených knihoven	231
59	počet ujetých km	11 465
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven	
61	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2025
62	Královéhradecký kraj	
63	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	6
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	1 708 598,34
65	z toho : nákup knihovního fondu	1 558 967,16
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	192 542,48
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00
68	Cestovné (číslo účtu 512)	67 388,84
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	1 024 616,75
70	z toho : doprava	42 762,19
71	z toho : servis AKS	143 871,36
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	64 979,00
73	z toho : nákup knihovnických služeb	602 166,00
74	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	5 661 172,00
75	z toho : platy zaměstnanců	5 645 181,00
76	z toho : ostatní osobní náklady	15 991,00
77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 901 372,00
78	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	228 679,59
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00
80	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 -79)	0,00
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	10 784 370,00
82	Investiční náklady	0,00
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	10 784 370,00
84		
85	Přidělená dotace (krajská)	10 784 370,00
86	Vráceno	0,00
90		
91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní	
92	prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2025
93	Náklady	0,00
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	52 875,82
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	47 898,82
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	2 139 070,00
97	z toho : platy zaměstnanců	2 022 224,00
98	z toho: ostatní osobní náklady	116 846,00
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	662 362,00
100	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 94, 96, 99)	414 338,00
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96,99,100)	3 268 645,82
102	Investiční náklady	0,00
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	3 268 645,82
104		
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**	157 059,00
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	157 059,00
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	0,00
108		
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu	
110	(mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2025
111	Celkové částky, které knihovny získaly v daném roce	0,00
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00
113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00
114		
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****	
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	238
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 515 350,00

Statistiky

Výkony a financování RF – přehled za obsluhované oblasti

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2025		Formulář výkazu schválený NK Praha						
1	Kraj	Královéhradecký	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	6								
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	16,14	3,19	12,95	2,90	2,60	2,65	1,10	2,00	1,70
4	Počet obsluhovaných knihoven	375	6	369	91	77	79	24	53	45
5	Poradenská a konzultační činnost									
6	počet obslužených knihoven	345	11	334	91	77	56	20	50	40
7	počet poskytnutých konzultací	1 332	5	1 327	573	206	60	137	179	172
8	počet metodických návštěv	540	9	531	191	88	134	15	62	41
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01									
10	počet obslužených knihoven	350	0	350	87	73	68	24	53	45
11	počet zpracovaných statistických výkazů	353	0	353	87	76	68	24	53	45
12	Vzdělávání knihovníků, semináře									
13	počet obslužených knihoven	218	49	169	35	38	39	0	23	34
14	počet všech vzdělávacích akcí	72	16	56	7	32	9	0	5	3
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	45	16	29	7	7	9	0	3	3
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	1	1	0	0	0	0	0	0	0
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzděl., kult. a kom. aktivit	16	0	16	3	5	3	0	2	3
18	počet všech účastníků	862	261	601	45	247	167	0	105	37
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	594	156	438	45	133	167	0	56	37
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	20	20	0	0	0	0	0	0	0
21	z toho (z ř. 19): počet účastníků akcí na podporu vzděl., kult. a kom. aktivit	210	0	210	25	71	65	0	49	0
22	počet všech vyučovacích hodin	240	97	143	15	59	43	0	12	14
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	194	97	97	15	19	43	0	6	14
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzděl., kult. a kom. aktivit	39	0	39	6	12	15	0	6	0
25	Porady									
26	počet obslužených knihoven	145	11	134	7	12	68	0	39	8
27	počet akcí	34	8	26	6	2	14	0	3	1
28	počet účastníků	362	89	273	57	22	148	0	36	10
29	Praktická podpora vzd., kult. komunitních aktivit									
30	Počet obslužených knihoven	3	0	3	0	1	0	0	2	0
31	Počet akcí, zásahů	3	0	3	0	1	0	0	2	0
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF									
33	počet obslužených knihoven	95	0	95	14	16	7	11	18	29
34	z toho počet revidovaných knihoven	47	0	47	11	12	7	5	3	9
35	počet revidovaných knihovních jednotek	95 155	0	95 155	15 357	2 987	4 808	2 835	48 212	20 956
36	počet aktualizovaných knihovních jednotek	109 347	0	109 347	15 357	4 427	5 847	1 700	42 196	39 820
37	Nákup KF za prostředků provozatelů (obcí) do vlastních KF									
38	počet obslužených knihoven	9	0	9	0	0	0	9	0	0
39	počet nakoupených knihovních jednotek	511	0	511	0	0	0	511	0	0

40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF									
41	počet obslužených knihoven	39	0	39	0	11	0	6	0	22
42	počet zpracovaných knihovních jednotek	1 739	0	1 739	0	288	0	352	0	1 099
43	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)									
44	stav výměnného fondu k 31.12. 2025	343 136	0	343 136	89 811	41 041	99 302	17 658	39 098	56 226
45	roční přírůstek VF	12 435	0	12 435	2 011	2 058	3 869	533	1 814	2 150
46	roční úbytek VF	21 617	0	21 617	2 270	3 337	5 960	446	8 143	1 461
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	6 148	0	6 148	431	608	1 710	533	1 297	1 569
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	4 318	0	4 318	2	1 450	1 783	0	502	581
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	1 628	0	1 628	1 578	0	35	0	15	0
50	Cirkulace VF									
51	počet obslužených knihoven	293	0	293	74	61	57	15	50	36
52	počet expedovaných souborů	1 188	0	1 188	376	207	234	24	161	186
53	počet svazků v souborech	74 006	0	74 006	22 569	12 431	15 684	1 754	9 668	11 900
54	Servis automatizovaného knihovního systému									
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu AKS	105	0	105	20	47	22	16	0	0
56	počet akcí, zásahů	86	0	86	18	12	0	56	0	0
57	Doprava v rámci výkonu RF									
58	počet obslužených knihoven	231	11	220	73	63	54	0	30	0
59	počet ujetých km	11 465	710	10 755	3 041	2 570	3 813	0	1 331	0
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven			Formulář výkazu schválený NK Praha						
61	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2025								
62	Kraj	Královéhradecký	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
63	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	6								
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	1 708 598,34	0,00	1 708 598,34	120 546,87	213 763,76	484 030,57	89 629,00	329 388,00	471 240,14
65	z toho : nákup knihovního fondu	1 558 967,16	0,00	1 558 967,16	115 650,87	149 917,46	462 977,38	89 629,00	324 265,00	416 527,45
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	192 542,48	0,00	192 542,48	0,00	41 605,05	69 257,43	50 590,00	0,00	31 090,00
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
68	Cestovné (číslo účtu 512)	67 388,84	0,00	67 388,84	27 276,34	15 428,50	6 490,00	2 684,00	5 294,00	10 216,00
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	1 024 616,75	0,00	1 024 616,75	297 011,73	156 335,16	309 685,00	48 757,00	108 701,00	104 126,86
70	z toho : doprava	42 762,19	0,00	42 762,19	6 000,00	32 984,19	0,00	0,00	3 778,00	0,00
71	z toho : servis AKS	143 871,36	0,00	143 871,36	0,00	86 387,00	0,00	0,00	1 200,00	56 284,36
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	64 979,00	0,00	64 979,00	1 600,00	0,00	41 023,00	0,00	22 356,00	0,00
73	z toho : nákup knihovnických služeb	602 166,00	0,00	602 166,00	287 037,00	0,00	237 289,00	0,00	77 840,00	0,00
	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	5 661 172,00	0,00	5 661 172,00	1 437 906,00	1 180 000,00	1 191 635,00	352 649,00	702 833,00	796 149,00
75	z toho : platy zaměstnanců	5 645 181,00	0,00	5 645 181,00	1 437 906,00	1 180 000,00	1 175 644,00	352 649,00	702 833,00	796 149,00
76	z toho : ostatní osobní náklady	15 991,00	0,00	15 991,00	0,00	0,00	15 991,00	0,00	0,00	0,00
77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 901 372,00	0,00	1 901 372,00	486 010,00	399 210,00	394 772,00	119 191,00	237 558,00	264 631,00
78	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	228 679,59	0,00	228 679,59	50 409,06	59 367,53	21 230,00	0,00	50 426,00	47 247,00
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 79)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	10 784 370,00	0,00	10 784 370,00	2 419 160,00	2 065 710,00	2 477 100,00	663 500,00	1 434 200,00	1 724 700,00

82	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	10 784 370,00	0,00	10 784 370,00	2 419 160,00	2 065 710,00	2 477 100,00	663 500,00	1 434 200,00	1 724 700,00
84										
85	Přídělená dotace (krajská)	10 784 370,00	0,00	10 784 370,00	2 419 160,00	2 065 710,00	2 477 100,00	663 500,00	1 434 200,00	1 724 700,00
86	Vráceno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
87										
90										
91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2025	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
92										
93	Náklady za rok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	52 875,82	600,00	52 275,82	394,00	0,00	0,00	51 740,00	0,00	141,82
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	47 898,82	600,00	47 298,82	394,00	0,00	0,00	46 763,00	0,00	141,82
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	2 139 070,00	2 139 070,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97	z toho: platy zaměstnanců	2 022 224,00	2 022 224,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98	z toho: ostatní osobní náklady	116 846,00	116 846,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	662 362,00	662 362,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 94, 96, 99)	414 338,00	414 338,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96, 99, 100)	3 268 645,82	3 216 370,00	52 275,82	394,00	0,00	0,00	51 740,00	0,00	141,82
102	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	3 268 645,82	3 216 370,00	52 275,82	394,00	0,00	0,00	51 740,00	0,00	141,82
104										
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**	157 059,00	0,00	157 059,00	0,00	0,00	0,00	157 059,00	0,00	0,00
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	157 059,00	0,00	157 059,00	0,00	0,00	0,00	157 059,00	0,00	0,00
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
108										
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu (mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2025	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
110										
111	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
114										
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****									
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	238,00	0	238,00	61	57	52	0	32	36
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 515 350,00	0,00	1 515 350,00	424 500,00	385 270,00	436 080,00	0,00	131 900,00	137 600,00

* Nevykazují se zde finance od obcí na nákup VF, ty se uvádí v řádce 117

** Řádek 106 a 107 vyplňují jen ty PK a KK, v jejichž obvodu obce přispívají na nákup KF pro své knihovny (viz činnost v ř. 37 a ř. 40)

*** Řádky 112 a 113 vyplňují ty knihovny, které získaly v rámci krajských grantových programů dotace na rozvoj a činnost mimo program RF:

v řádce 112 jsou uvedeny dotace z jakéhokoliv krajského grantového programu, které knihovna získala

v řádce 113 jsou uvedeny dotace z krajského grantového programu, které knihovna získala

a který byl krajem vyhlášen výhradně na podporu knihoven a není součástí financí na RF.

**** Řádky 116 a 117 vyplňují ty PK a KK, v jejichž obvodě přispívají obce i na nákup do výměnného fondu (viz. výměnné fondy v ř. 48)

	Sumář bez krajské knihovny	2025	2024	porovnání 2025/2024
4	Počet obsluhovaných knihoven	369	372	-3
5	Poradenská a konzultační činnost			
6	počet obslužených knihoven	334	338	-4
7	počet poskytnutých konzultací	1 327	1 245	82
8	počet metodických návštěv	531	614	-83
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01			
10	počet obslužených knihoven	350	352	-2
11	počet zpracovaných statistických výkazů	353	352	1
12	Vzdělávání knihovníků, semináře			
13	počet obslužených knihoven	169	160	9
14	počet všech vzdělávacích akcí	56	72	-16
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	29	33	-4
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	0	2	-2
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunit. aktivit	16	10	6
18	počet všech účastníků	601	820	-219
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	438	458	-20
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	0	6	-6
21	z toho (z ř. 19): počet účastníků akcí na podporu vzděl., kult. a komunit. aktivit	210	132	78
22	počet všech vyučovacích hodin	143	162	-19
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	97	87	11
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzděl., kult. a komunit. aktivit	39	31	9
25	Porady			
26	počet obslužených knihoven	134	139	-5
27	počet akcí	26	25	1
28	počet účastníků	273	294	-21
29	Praktická podpora vzd., kult. komunitních aktivit			
30	Počet obslužených knihoven	3	3	0
31	Počet akcí, zásahů	3	3	0
32	Pomoc při revizí a aktualizaci KF			
33	počet obslužených knihoven	95	81	14
34	z toho počet revidovaných knihoven	47	55	-8
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	95 155	53 386	41 769
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	109 347	67 542	41 805
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF			
38	počet obslužených knihoven	9	0	9
39	počet nakoupených knihovnických jednotek	511	0	511
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF			
41	počet obslužených knihoven	39	40	-1
42	počet zpracovaných knihovnických jednotek	1 739	1 279	460
43	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)			
44	stav výměnného fondu k 31.12. daného roku	343 136	352 318	-9 182
45	roční přírůstek VF	12 435	13 842	-1 407
46	roční úbytek VF	21 617	18 056	3 561
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	6 148	7 611	-1 463
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	4 318	6 121	-1 803
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	1 628	110	1 518
50	Cirkulace VF			
51	počet obslužených knihoven	293	302	-9
52	počet expedovaných souborů	1 188	1 398	-210
53	počet svazků v souborech	74 006	85 217	-11 211
54	Servis automatizovaného knihovního systému			
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu	105	104	1
56	počet akcí, zásahů	86	109	-23
57	Doprava v rámci výkonu RF			
58	počet obslužených knihoven	220	199	21
59	počet ujetých km	10 755	8 288	2 467

Poradenská a konzultační činnost

Metodické návštěvy, konzultace a další formy poradenské činnosti jsou základem spolupráce mezi pověřenými a obsluhovanými knihovnami. Poradenskou službu (metodické návštěvy a odborné rady s časovou dotací nad 30 minut pracovního času) využilo 92 % obsluhovaných knihoven, což je obdobné procento jako v předešlém roce, velký objem dotazů kratšího rozsahu se ovšem neviduje.

Odborné rady a komunikace s knihovníky, které probíhaly často i z vlastní iniciativy metodiků, se obvykle týkaly zpracování statistických výkazů, žádostí o dotace VISK, dotačních programů pro knihovny, jednání s obecními úřady o uzavření smluv o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnných fondů, automatizovaných systémů a konzultací k soutěži Knihovna roku Královéhradeckého kraje.

Oblast Pověřená knihovna	Metodické návštěvy 2025	Návštěvy na 1 obsluhovanou knihovnu*	Konzultace 2025	Konzultace na 1 obsluhovanou knihovnu
Hradec Králové	191	2,1	573	6,3
Jičín	88	1,1	206	2,7
Náchod	134	1,7	60	0,8
Kostelec n. Orlicí	15	0,6	137	5,7
Rychnov n. Kněžnou	62	1,2	179	3,4
Trutnov	41	0,9	172	3,8
Celkem	531	1,4	1 327	3,6

* Indikátor standardu regionálních funkcí k metodickým návštěvám: 2 metodické návštěvy ročně v každé knihovně.

Publikační činnost a weby Pro knihovny

Krajská knihovna vydávala již 35. ročník knihovnického zpravodaje U nás, který je v tištěné podobě dostupný všem obsluhovaným knihovnám kraje. Zpravodaj se v roce 2025 zaměřil na téma digitální gramotnosti. V tomto ročníku časopisu bylo možno získat informace a inspiraci v rubrikách Generační pohled, Zkraje z kraje, Okénko, Šumné knihovny, Naše téma, Prostory a vybavení knihoven, Zaujalo nás, Stalo se, Doporučujeme do vašich fondů, Kdo je, Tipy a náměty. Celkem vyšla 4 čísla zpravodaje.

Významnou pomůckou pro komunikaci s knihovníky obsluhovaných knihoven jsou specializované webové stránky Pro knihovny, na kterých pověřené knihovny zveřejňují metodické materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, tipy na online vzdělávání a aktuální informace z oboru.

Prostorové a technické vybavení knihoven

Po velkém zájmu knihoven o podání návrhů projektů do první samostatné dotační výzvy pro knihovny Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven byla na konci roku 2024 vyhlášena druhá samostatná dotační výzva s objemem finančních prostředků 1 754 100 Kč. Účelem, na který mohla být dotace poskytnuta, je podpora modernizace prostorového a technického vybavení knihoven. O tuto výzvu byl opět značný zájem: bylo podáno 20 projektů, z toho 19 bylo finančně podpořeno. O podpoře projektů rozhodla Rada Královéhradeckého kraje na svém jednání v březnu 2025 a schválila přidělení finanční podpory formou dotace.

Na konci roku 2025 byla vyhlášena již třetí samostatná dotační výzva pro knihovny s objemem finančních prostředků 1 700 000 Kč a opět byl o dotační výzvu zájem.

25KPG31 Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven, přehled podpořených dotačních žádostí:

Název žadatele	Název projektu	Dotace
Heldova městská knihovna (v Třebechovicích pod Orebem)	Nové vybavení půjčovny pro dospělé čtenáře	110 300 Kč
město Česká Skalice	Zatraktivnění volnočasového klubu a rozšíření služeb čtenářům Knihovny Barunky Panklové	70 600 Kč
město Meziměstí	Modernizace technického vybavení Městské knihovny v Meziměstí	109 000 Kč
město Dobruška	Moderní výstavní prostory dobrušské knihovny	168 000 Kč
obec Podbřezí	Modernizace knihovny v obci Podbřezí	40 300 Kč
obec Bačetín	Čtečky knih pro Boženčinu zlatou knihovnu	32 500 Kč
Knihovna města Police nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven	38 500 Kč
Městská knihovna Nové Město nad Metují	Začlenění tabletů a robotiky do knihovnických lekcí	34 600 Kč
město Hronov	Modernizace technického vybavení knihovny	47 100 Kč
Městská knihovna Rtyně v Podkrkonoší	Komplexní dovybavení knihovny - nábytek pro přívětivý a funkční prostor	84 700 Kč
obec Kohoutov	Technické vybavení Knihovny v Kohoutově	47 300 Kč
Městská knihovna Náchod, obecně prospěšná společnost	Knihovna pomáhá handicapovaným 2	71 900 Kč
obec Libčany	Nové vybavení pro knihovnu v obci	113 000 Kč
obec Heřmánkovice	Modernizace vybavení knihovny Heřmánkovice	184 000 Kč
obec Liberk (pro knihovny: Liberk, Hláska, Bělá)	Modernizace obecních knihoven obce Liberk	102 100 Kč
město Broumov	Podpora konektivity nové knihovny Broumov	141 900 Kč
obec Bohuslavice nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihovny Bohuslavice	128 300 Kč
město Nový Bydžov	Modernizace víceúčelového sálu a vstupní haly	90 000 Kč
obec Urbanice	Modernizace technického vybavení Místní knihovny v Urbanicích	140 000 Kč

Dotační programy na podporu knihoven v Královéhradeckém kraji

Soutěž	<i>Počet podaných žádostí o dotaci</i>	<i>Počet finančně podpořených žádostí o dotaci</i>	<i>Objem finančních prostředků</i>
23POVU1	12	9	1 162 000 Kč
24POVU1	4	3	735 000 Kč
<i>První dvě dotační výzvy v letech 2023 a 2024 nebyly určeny pouze pro knihovny, byly součástí Programu obnovy venkova a byly zdrojem zkušeností pro přípravu nového samostatného dotačního programu pro knihovny.</i>			
24KPG31	27	24	2 045 000 Kč
25KPG31	20	19	1 754 100 Kč
<i>Samostatný dotační program Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven je vyhlašován od roku 2024, je o něj značný zájem.</i>			
Celkem	63	55	5 696 100 Kč

Webové stránky obsluhovaných knihoven

Pro zakládání a aktualizaci webových stránek obsluhovaných knihoven je v Královéhradeckém kraji využíváno metodické doporučení *Webové stránky malých knihoven*. Zájem ze strany vesnických knihoven o provozování vlastního webu se zvyšuje pozvolna. Pokrok je vidět v lepším obsahu a aktuálnosti stávajících webů, což je výsledek praktické i metodické pomoci pověřených knihoven. Pro webové stránky využívá mnoho neprofesionálních knihoven šablonu webknihovny.cz, o kterou se stará Knihovna města Hradce Králové, nebo mají pouze samostatný oddíl na webu obce. Mnoho knihoven je i na sociálních sítích, které jim vytvářejí prostor pro sdílení informací a komunikaci.

Metodičky pověřených knihoven poskytují metodickou pomoc s webovými stránkami knihoven a ve více jak třetině případů i praktickou pomoc, pomáhají při jejich zakládání, s plněním obsahu a s aktualizací informací.

Konkrétní data za jednotlivá metodická oddělení pověřených knihoven – pro kolik knihoven zajišťují správu webu:

- Pověřená knihovna pro oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové: nezajišťuje správu webových stránek pro obsluhované knihovny, ale poskytuje šablonu webu pro malé knihovny <https://webknihovny.cz/>. Nabízí nástroje k tomu, aby si mohla každá knihovna správu webových stránek vykonávat sama. Součástí šablony webu jsou i manuály pro správu. Dále nabízí Knihovna města Hradce Králové běžné konzultace, e-mailovou technickou podporu a pro knihovníky okresu je opakovaně pořádáno vzdělávání. V roce 2025 proběhla revize webových stránek profesionálních knihoven a k vyhodnocení došlo na poradě vedoucích profesionálních knihoven okresu.
- Pověřená knihovna pro oblast Jičín – Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně: pro 45 knihoven. Metodické oddělení pověřené knihovny provádí revizi webů každý rok.
- Pověřená knihovna pro oblast Náchod – Městská knihovna Náchod: pro 30 knihoven. Kontrola a aktualizace webů probíhá pravidelně, nejméně 2x ročně.
- Pověřená knihovna pro oblast Kostelec nad Orlicí – Městská knihovna Kostelec nad Orlicí: pro 8 knihoven. Revize webů obsluhovaných knihoven probíhá pravidelně každý rok.
- Pověřená knihovna pro oblast Rychnov nad Kněžnou – Knihovna Karla Poláčka Rychnov nad Kněžnou: nezajišťuje správu webových stránek pro žádnou obsluhovanou knihovnu. Revize webů malých knihoven probíhá pravidelně každý rok.
- Pověřená knihovna pro oblast Trutnov – Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově: pro 20 knihoven. Každý rok provádí metodička pověřené knihovny revizi webů malých knihoven.

Realizace propagační kampaně

Krajská propagační kampaň není s přechodem na novou Strategii rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2024–2028 od roku 2024 vyhlašována.

Celostátní kampaň na téma mediálního vzdělávání a digitální gramotnosti se odrazila v zaměření mnohých akcí, uspořádaných v knihovnách celého kraje. Například řada knihoven pokračovala ve spolupráci s neziskovou organizací Moudrá sovička, která pomocí moderních technologií přispívá ke zlepšení mezigeneračního spojení a pomáhá seniorům se zvládnutím těchto technologií, v mnohých knihovnách proběhly workshopy zaměřené na rozlišování pravdivých a nepravdivých informací a také workshopy seznamující s možnostmi používání umělé inteligence.

Královéhradecká knihovnická konference se v roce 2025 neuskutečnila, od roku 2024 se přistoupilo na střídání s personální konferencí. V dubnu 2025 tedy proběhla na platformě Microsoft Teams online Konference o personální práci v knihovnách pod záštitou SDRUK. V roce 2026 se uskuteční Královéhradecká knihovnická konference s tematickým zaměřením na wellbeing v knihovnách.

Hodnocení knihovnických činností, soutěže a propagace

Odevzdání statistických výkazů, výročních zpráv, analýz a dat do benchmarkingu proběhlo v termínu podle celostátních metodik. Neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta potřebná odborná pomoc. Vyhodnocení standardu pro dobrou knihovnu a roční souhrn informací o vývoji knihoven byly publikovány v ročence *Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2025*. Hodnocení knihoven podle výkonů bylo využíváno pro informování zřizovatelů a pro nominace do knihovnických soutěží.

Knihovnické soutěže a ocenění

Uskutečnil se pátý ročník soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, kterou vyhlásil Královéhradecký kraj ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové a SKIP 08. Vyhlášení výsledků a ocenění nejlepší knihovny Královéhradeckého kraje roku proběhlo v říjnu na 16. slavnostním knihovnickém večeru ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. Soutěž vyhrála Obecní knihovna ve Studnici a obdržela finanční dar ve výši 50 000 Kč.

V rámci slavnostního knihovnického večera proběhlo oceňování vítězů soutěže MARK východočeského regionu SKIP 08. Cenu získala Mgr. Jana Pozlerová, kterou do soutěže nominovala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové.

Do soutěže Městská knihovna roku byla v roce 2025 za Královéhradecký kraj navržena Městská knihovna v Novém Městě nad Metují.

Průzkumy spokojenosti uživatelů

Podle standardu je doporučeno provádět průzkumy spokojenosti jednou za 5 let; v roce 2025 proběhl průzkum spokojenosti v oblasti Jičín v Knihovně Karla Jaromíra Erbena v Miletíně a v Městské knihovně Lázně Bělohrad a dále v oblasti Rychnov nad Kněžnou byl realizován průzkum v Městské knihovně Dobruška. Průzkumy v neprofesionálních knihovnách se objevují zřídka, ani zřizovatelé těchto knihoven o to neprojevují zájem.

Vzdělávání knihovníků, porady

V roce 2025 se uskutečnilo 72 akcí, z toho 45 v rámci regionálních funkcí, část vzdělávání v krajské knihovně byla podpořena dotací VISK 2. Pro knihovníky byl připraven šestidenní cyklus Základního knihovnického kurzu od 6. 5. 2025 do 11. 6. 2025. Kurzu se zúčastnilo v rámci regionálních funkcí 9 knihovníků našeho kraje. Další cyklus prezenčního vzdělávání pro knihovníky se připravuje na rok 2027.

Při vzdělávání knihovníků byl kladen důraz na aktuálnost, reálnou možnost využití v knihovnách a na podporu rozvoje kompetencí knihovníků (např. témata AI). Knihovníci byli vedeni ke spolupráci a k využití potenciálu jejich konkrétního místa působení. Hojně byly využívány příklady dobré praxe (např. výměnné pobyty v knihovnách, exkurze v inspirativních knihovnách) a již hotové materiály k práci. Knihovníci byli seznamováni s dalšími zdroji, které mohou ke své práci využívat. Knihovnám byly doporučovány komunitní aktivity na oživení veřejného prostoru a veškeré aktivity na podporu čtenářské a všech dalších gramotností.

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně nabídla v roce 2024 do ostatních krajů České republiky e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka. Základním cílem kurzu je poskytnout pracovníkům zejména malých neprofesionálních knihoven bez knihovnického vzdělání základní odborné znalosti, které pro svoji práci potřebují. Kurz je nabízen účastníkům zdarma, obsahuje 10 modulů, v jejichž rámci na studující čeká autorský strukturovaný text, otázky k ověření znalostí či výuková a zájmová videa. Každý modul je ukončen testem, který je třeba splnit alespoň z 80 %. Závěrečný test se otevře po úspěšném absolvování všech předchozích testů. Kurz je tutorovaný, takže účastníci mají kam směřovat své dotazy. Obsah kurzu je navržen ze tří knihovnických kurzů: Knihovnický kurz Moravské zemské knihovny Brno, Knihovnické minimum Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě a Kurz knihovnického minima Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně.

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové zrcadlí kurz od roku 2025. Jako první si jej vyzkoušely metodičky Královéhradeckého kraje. Seznámily se s jeho strukturou i obsahem. Upozornily na drobné nedostatky a hlavně tím, že měly s kurzem osobní zkušenost, mohly ho doporučovat dál do menších knihoven. Po spuštění kurzu na podzim 2025 o něj byl mezi knihovníky kraje obrovský zájem. Pro první běh byl však spuštěn pouze pro 20 účastníků. 19 z nich kurz úspěšně bez sebemenších problémů absolvovalo. Na jaře roku 2026 je v plánu otevřít další běh, tentokrát pro 50 zájemců.

Krajská knihovna SvkHK v roce 2025 zahájila výjezdní školení s názvem Portál Knihovny.cz, který vedla systémová knihovnice a členka vývojového týmu Knihovny.cz Mgr. Hana Hornychová. Cílem školení bylo dostat povědomí o portálu mezi knihovníky, kteří pak povědomí přenesou mezi své uživatele. Dále pokračovala z předešlých let výjezdní školení s názvem Digitální knihovny SvkHK a přístup do databáze DNNT. Školiteli byli pracovníci oddělení digitalizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Budování výměnných fondů

Finanční zajištění

Výměnné fondy jsou dlouhodobě považovány za základ regionálních služeb. Nákup fondů byl financován částkou 3 074 317 Kč. Z uvedené částky tvořily příspěvky a dary od obcí 49 %, zbývající náklady byly uhrazeny z dotace na regionální funkce. Nákup výměnných fondů podpořilo 238 obcí, sdružování finančních prostředků na nákup se neuskutečňuje v oblasti Kostelec nad Orlicí.

Přírůstek výměnných fondů a cirkulace

Výměnnými fondy bylo obsluženo 79 % obsluhovaných knihoven. Objem dokumentů nabídnutých k prvnímu půjčení činil 253 knihovních jednotek na 1 knihovnu využívající cirkulaci (v předešlém roce 282 k. j.). Objem prolongací v obsluhovaných knihovnách se liší podle systému distribuce souborů a řídí se také kapacitou depozitářů pověřených knihoven.

	Knihovny obslužené výměnnými fondy	Výměnné fondy poskytnuté v roce 2025 celkem		z toho			
				první půjčení dokumentů		prolongace	
		soubory	svazky	soubory	svazky	soubory	svazky
Hradec Králové	74	376	22 569	376	22 569	0	0
Jičín	61	207	12 431	207	12 431	0	0
Náchod	57	1 151	71 947	234	15 684	917	56 263
Kostelec n. Or.	15	109	5 120	24	1 754	85	3 366
Rychnov n. Kn.	50	315	18 888	161	9 668	154	9 220
Trutnov	36	186	11 900	186	11 900	0	0
Kraj celkem	293	2 344	142 855	1 188	74 006	1 156	68 849

Vlastní fondy obsluhovaných knihoven, pomoc při revizích a aktualizacích

Pomoc při nákupu vlastních fondů využívají některé knihovny v oblasti Kostelec nad Orlicí, pomoc při zpracování těchto fondů poskytovaly stejně jako v předešlém roce pověřené knihovny Jičín, Kostelec nad Orlicí a Trutnov. Revize a aktualizace kmenových fondů proběhly v 26 % knihoven. Ve srovnání s rokem 2025 je to o 4 % více knihoven. Nízká hodnota obratu fondu u vesnických knihoven signalizuje, že se část knihovních fondů nevyužívá, ale k aktualizacím se tyto knihovny nestavějí podpůrně a zásah pověřené knihovny dlouhodobě naráží na nevhodnost knih vyřazovat.

Metodická a praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Metodická podpora je zahrnuta ve výkaze poradenské činnosti: počet obslužených knihoven, poskytnutých konzultací a metodických návštěv. Část vzdělávacích akcí byla zaměřena na podporu kompetencí k pořádání akcí pro veřejnost. Pověřené knihovny nabízejí i z hlediska pracovních kapacit více metodickou pomoc a vzdělávání než praktickou pomoc jednotlivým knihovnám.

Automatizované systémy

Zapojení knihoven do portálu Knihovny.cz k 31. 12. 2025: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Knihovna města Hradce Králové, Městská knihovna Trutnov, Městská knihovna Jaromeř, Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně, Městská knihovna Dvůr Králové nad Labem a Městská knihovna Nová Paka.

Závěr

V roce 2025 obsluhované knihovny i jejich zřizovatelé pozitivně hodnotili cirkulaci výměnných fondů, poradenství k využívání grantových příležitostí, pomoc s podáváním dotačních žádostí a v neposlední řadě možnost konzultací o všech problémech, které se místně mohly vyskytnout.

Na podzim 2025 proběhl pro knihovníky Královéhradeckého kraje první běh e-learningového kurzu Minimum obecního knihovníka. Kurz je zdarma zrcadlen z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Probíhá na platformě Moodle prostřednictvím portálu kurzy.knihovna.cz. Po spuštění kurzu na podzim 2025 o něj byl mezi knihovníky Královéhradeckého kraje velký zájem. První běh byl však spuštěn pouze pro 20 účastníků. 19 z nich kurz úspěšně absolvovalo. Na jaře roku 2026 je v plánu otevřít další běh, tentokrát pro 50 zájemců.

Po celý rok 2025 pokračovala podpora rozvoje čtenářství ze strany Královéhradeckého kraje poskytnutím individuální dotace na materiální zajištění projektu S knížkou do života Bookstart. Centrum tohoto projektu je v Knihovně města Hradce Králové, projekt je oblíbený a počet zapojených knihoven z Královéhradeckého kraje stále vzrůstá. V roce 2025 Královéhradecký kraj pokračoval také v podpoře vybavení knihoven vyhlášením samostatné dotační výzvy pro knihovny. O výzvu byl ze strany knihoven značný zájem.

Regionální služby nadále přispívaly k udržení existence knihoven v malých obcích, podporovaly vzdělávání knihovníků a propagaci knihovnictví.

Komentář ke krajskému sumáři výkonů regionálních funkcí zpracovala:
Bc. et Bc. Edita Čudová, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Název	Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2025
Zpracoval	Ředitelky a metodičky pověřených knihoven, metodičky krajské knihovny
Jazyková korektura	PhDr. Božena Klabalová
Vydavatel	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
Rok vydání	2026
Počet stran	52
Obálka	Fotografie archiv SvHK
Dostupné na WWW	www.svkhk.cz

